СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 241. Джерзі Сіти, Н. Дж., понеділок, 17-го жовтня 1938. No. 241. Jersey City, N. J., Monday, October 17, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИСКОРЮЄ РОЗБУДОВУ АРМІЇ Й ФЛЬОТИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зарядив широкий розслід потреб краєвої оборони, щоби прискорити виріб зброї й військових матеріялів на велику скалю. Він натякнув, що край мусить видати на цю ціль багато більшу суму, ніж видає досі.

Висліди розсліду й потреби оборони будуть подані конґресові зараз по його відкритті 3 січня 1939 року.

ДЕМОНСТРУЮТЬ ДАЛЕКОСЯГЛУ ГАРМАТУ.

ФОРТ БРЕҐ (Норт Каролайна). — Польова артилєрія Злучених Держав демонструвала перед зборами знавців гармату, що викидає кулю на віддаль 15 миль.

Куля важить 95 фунтів, дуло гармати має промір 155 міліметрів, а гармата може віддати один вистріл що мінути.

УРЯД МІШАЄТЬСЯ В СПРАВУ ПАЛЕСТИНИ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту обіцяв, що він „прийме всі потрібні міри для охорони американських прав і інтересів у Палестині".

Заяву видано видно під натиском домагань жидівських орґанізацій до американського уряду інтервенювати проти наміру Анґлії обмежити іміґрацію жидів до Палестини.

МІСЬКА РАДА МАЄ ВІДКЛИКАТИСЯ ДО УРЯДУ ЗА ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Міська рада рішила одноголосно віднестися до президента Рузвелта з меморіялом, щоб американський уряд натискав на британський уряд не обмежувати жидівської іміґрації до Палестини.

Радний Владек звертав увагу міській раді, що жиди не є одинокою ґруп [illegible] Европі. Він вказував на католиків [illegible].

ПОЧАЛИ СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ЗА ШПИГУНСТВО.

НЮ ЙОРК. — У місцевім федеральнім суді почалася в пятницю розправа проти 4 осіб, обвинувачених за шпигунство в користь Німеччини. Як обвинувачені станули на росправу: Йоганна Гофман, бувша фризієрка на німецькім кораблі „Европа"; Еріх Ґлязер, що колись служив як простий жовнір в американській армії; Отто Герман Фос, бувший робітник у фабриці літаків Северського в Фарминґдейлі, на Лонґ Айленді; та Ґустав Румріх, бувший сержант американської армії. Прокураторія закидає їм, що вони продавали тайни американської армії й фльоти німецькому урядові.

Росправа почалася з несподіванки, коли Румріх заявив, що він признається до вини. Прокураторія сподівається, що він буде свідчити проти своїх товаришів.

Присяжних свідків вибрано за один день без великого труду. Кілька жидів відмовилися бути присяжними, бо, мовляв, вони упереджені до німецького уряду. На лаві засідають дві жінки.

ЧУЖИНЕЦЬКІ АҐЕНТИ ЗАПИСУЮТЬСЯ ДАЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту дістає дальші зголошення осіб і встанов, що служать чужинецьким урядам. Є між ними орґанізації пропаґанди, що виставляються за пропаґаторів культури, за бібліотеки для ширення знання чужих літератур, за збирачів фондів для ранених у війні, за бюра державних залізниць і т. і.

КАТОЛИКИ ЗАКИДАЮТЬ НАЦІСТАМ БАЖАННЯ ЗНИЩИТИ ЦЕРКВУ.

ВАШИНҐТОН. — Католицька Краєва Конференція Католицького Добробуту предложила відкритому тут зборові католицьких єпископів рапорт зо стану католицької церкви в світі і в цьому звіті закидає націстичному урядові в Німеччині бажання знищити католицьку церкву.

ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД КОМУНІСТИЧНОГО ПОПЕРТЯ.

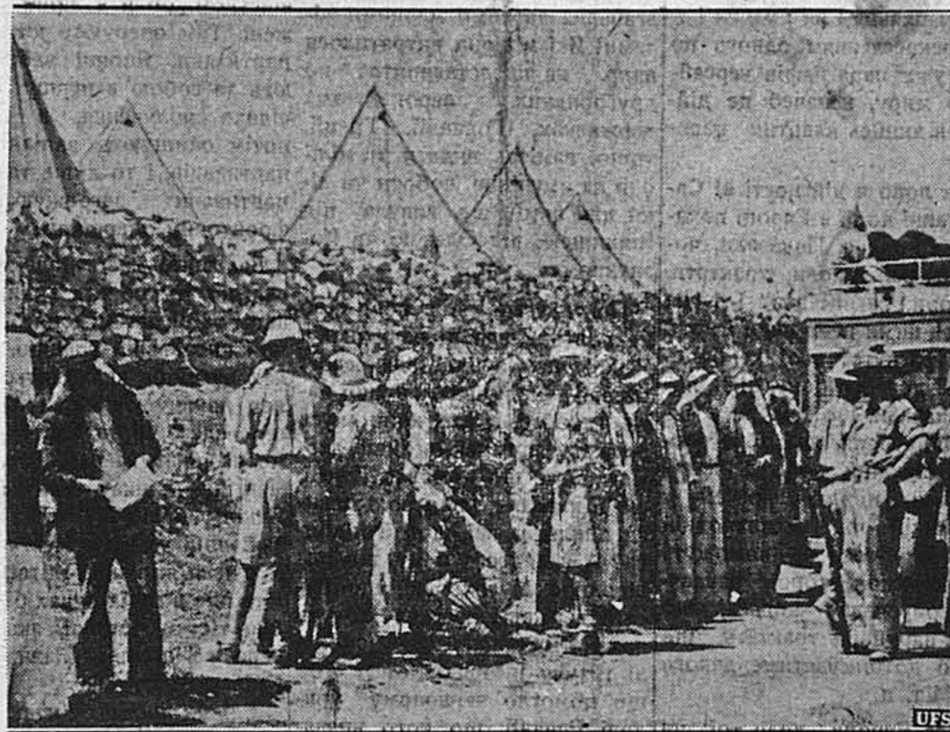
НЮ ЙОРК. — У своїй виборчій промові Герберт Лімен, кандидат Демократичної Партії на уряд ґубернатора цього стейту, обіцяв, що на випадок вибору він вислужить повних 4 роки на своїм уряді.

Він з обуренням відкинув заяву Комуністичної Партії, що, мовляв, вона не ставить своїх кандидатів на уряд стейтового ґубернатора і його заступника, щоби поперти Лімена й Полетія.

Президент Рузвелт заповів промову до виборців стейту Ню Йорк у справі стейтових виборів.

ПРОВІДНИК БУНДУ ОБОРОНЯЄ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

НЮ ЙОРК. — Фріц Кун, провідник Німецько-Американського Бунду, подав до публичного відома своє письмо до американського конґресу, в котрім він заперечує закид, що, мовляв, Бунд має звязки з німецьким урядом. Кун признає, що він бачився з Меткефом, що дістався до Бунду в цілях шпигунства, й казав Меткефові передати поздоровлення до відділів Бунду в Каліфорнії.

КЛОПОТИ АНҐЛІЇ В ПАЛЕСТИНІ.

Анґлія далі висилає анґлійських жонірів до Палестини, де ведеться справжня війна між арабами й жидами. На світлині анґлійські жовніри задержали автобус, повний арабів, казали їм висісти й обшукують їх за зброєю.

ГОРЯТЬ ДОМИ „ОСАДНІКУФ ПОЛЬСКІХ".

Під тим заголовком пише „І. К. Ц." (ч. 238), що останніми днями „вивротовци" підпалили в Кривчичах, кремянецького повіту, будинки кольоніста Чернелевского. Втрата 12,000 зл. — У Ветеранівці погорів кольоніст Кшиштофяк. Втрата 5,000 зл. — У Городищі, луцького повіту, погорів М. Томчик. Втрата 6,000 зл. — В кольонії Бельведер під Луцьком згоріла стодола зо збіжжям. Втрата 7,000 зл. — Вкінці в Новосілках, володимирського повіту, згоріло господарство А. Процюка, „льояльного русіна".

ВІДСВЯТКУВАЛИ КОЛЮМБА.

Як попередніх років, так і цього відсвятковано в Ню Йорку День Колюмба великими парадами й відповідними промовами. Учасниками парад були переважно італійські іміґранти. Замітно що коли на параді згадано ймення посадника міста, Ля Ґвардії, що самий є італійського роду, італійці гукали, а коли один з бесідників згадав Мусолінія, учасники згадку оплескували.

ВБИВСТВО ПІДЧАС СВАРКИ НА ДОРОЗІ.

В с. Хомичиці кобринського повіту, 68-літній К. Креліцький, що хїав возом дорогою, не міг обминути їдучого возом 40-літнього І. Шибуня. Прийшло до сварки, підчас якої Креліцький убив Шибуня.

НАФТОВА РОПА В КАЛУЩИНІ.

В Слободі Небилівській, калуського повіту, знайшли сильне джерело нафтової ропи. Що кількадесять годин видно сильні вибухи.

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР НА ОСТРОВІ.

Бразилійський уряд рішив створити на острові Фернандо Норонга концентраційний табор для осіб, які є небезпечні для публичного ладу або ведуть протидержавну акцію. Табор матиме форму рільної кольонії праці.

УРЯДНИК-КАТОЛИК КРИТИКУЄ НАЦІСТИЧНИЙ УРЯД.

Джан МекКензі, комісар корабельних доків, у Ню Йорку, відкинув запрошення німецького амбасадора Дікгофа до участи в німецькій авіяційній церемонії, мотивуючи свою відмову тим, що німецький націстичний уряд переслідує католицьку церкву. Мовляв, МекКензі як католик не може брати участи в німецьких урядових святах так довго, поки німецький уряд не почне придержуватися цивілізованої толеранції релігій. Хоч МекКензі говорив як особа, його заява буде мати таке значіння, що німецький уряд не буде послуговатися міськими летовищами для своїх літаків і через те буде заставлений переміняти їх руту.

ГРІМ УБИВ НЕМОВЛЯ ПРИ МАТЕРНІХ ГРУДЯХ.

В однім із гірських сіл у Болгарії лежала підчас бурі в маленькій кімнатці на піддаші селянка з кілька-місячною дитинкою. В одному менті в хату вдарив грім, який убив немовля при матерніх грудях. Сама мати вийшла з цієї події без шкоди, лиш дістала коротку нервову атаку. Ця траґічна подія, щастя в нещасті, викликала сензацію в цілій околиці.

МИСТЕЦЬКЕ ФАЛЬШУВАННЯ БАНКНОТІВ.

Портуґальська поліція арештувала в Лісабоні Ґілерма дос Сантоса за фальшування 100-ескудових банкнотів портуґальського банку. Ґілермо має незвичайний малярсько-ґраверський і рисівничий талант. Дос Сантос фальшує банкноти ручно перцем і пензлем так основно, що важко їх відріжнити від правдивих. Дос Сантос був уже кількакротно караний за фальшування банкнотів. Не зважаючи на свої виняткові здібності, що запевнилиб йому добрий дохід, дос Сантос відмовляється працювати і по виході з вязниці далі по мистецьки фальшує банкноти. Арештований артист має ледви початкову освіту.

БАНДИТСЬКИЙ ГРАБУНКОВИЙ НАПАД В УНЯТИЧАХ.

Невідомі бандити закралися на стрих дому 27-літнього Степана Степанюка в Унятичах. Опівночі злізли до сіней. Степанюк почув шелест і вийшов з хати до сіней, де його бандити важко зранили ножами. Опісля бандити скочили до хати і важко побили його жінку, забрали одіння і 100 зл. та втекли. Важко ранених перевезли до шпиталю у Дрогобичі. Стан Степанюкової безнадійний. Поліція шукає бандитів.

ОРИҐІНАЛЬНА ДЕМОНСТРАЦІЯ ЛІТНИКІВ.

У надморській місцевості Бульонь сюр Мер над каналом Ля Манш дійшло до демонстрації літників проти місцевої влади. Дві тисячі літників у купелевих костюмах обсадили ратуш, протестуючи проти недостаточної охорони місцевої пляжі, внаслідок чого кілька осіб затонули. Літники примусили мера зорґанізувати спеціяльну охорону літників, які купаються.

ЗАЛОЖИВСЯ, ЩО ПІШКИ ПЕРЕЙДЕ СВІТ.

Д-р Карло Нордфорт, 39-літній данський інжинір, заложився з одним своїм товаришем, теж інжиніром у Копенгаґені, що він пішки обійде цілу земну кулю, не приймаючи притому нічиєї грошевої допомоги. Оба товариші заложилися ще в 1936 р. Якщо Нордфорт виграє, то він має дістати 2,000 фунтів стерлінґів; якщо програє, то має заплатити 250 фунтів.

Нордфорт обійшов уже Німеччину, Чехословаччину, Югославію, Грецію, Італію, Францію та Бельґію і тепер зайшов до Лондону. З Лондону він переправиться до Америки, потім пішки до Каліфорнії, звідки переїде до Японії. З Японії, через Китай, Індію й Арабію вернеться він до Европи.

Умови закладу кажуть, що інжинір не має права платити готовими грішми за свій переїзд пароплавами.

Виконання закладу не обмежене ніяким реченцем.

МАДЯРЩИНА ЗАРЯДИЛА ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ

БУДАПЕШТ. — Після того, як в Комаромі перервано переговори з чехословацькою делеґацією, Мадярщина зарядила мобілізацію пятьох річників, збільшуючи в той спосіб свою армію на 200,000. Разом вона матиме тепер 450,000 вояків. Крім того творяться цивільні добровільні відділи, які хочуть іти війною на Словаччину і Закарпатську Україну. Мадярський уряд розчарований з Німеччини, яка не хоче вповні піддержувати його домагань. Зате мадяри задоволені з Мусолінія, бо переконані, що він уцілості стоїть за їхні домагання. Населення влаштовує демонстрації та викрикує „хай живе Горті і Мусоліні!" Мадяри мають велику надію також на Польщу і числять на її мілітарну піддержку.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ВІЙСЬКА ИДУТЬ НА ГРАНИЦІ.

ПРАГА. — Супроти небезпеки нападу мадярів чехословацькі війська напливають на пограниччя Словаччини і Закарпатської України. В останній мадяронські елєменти почали влаштовувати демонстрації на те, щоб далі викликувати заколот на Закарпатті та в той спосіб влекит имадярам наступ на той край.

СКАРГИ ПРОТИ МАДЯРІВ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА. — Чехословацька делеґація в Женеві внесла скаргу на Мадярщину за те, що остання втручається у внутрішні справи Чехословаччини та хоче викликати там повстання. В скарзі говориться, що мадяри післали на терен Закарпаття від півтори до трьох тисяч терористів для підготови революції. В самій Саляманці зловлено 305 з них. Головним осередком цієї акції є містечко в Мадярщині, Кісвада.

ІТАЛІЯ ОБІЦЯЄ МАДЯРАМ ПОМІЧ.

РИМ. — Мадярський представник, ґраф Чакі, відвідав італійського міністра закордонних справ, Чана, і Мусолінія та представив їм справу мадярських домагань у Словаччині і Закарпатті. Мусоліні і Чано запевнили мадярського представника, що Італія буде піддержувати мадярів у їх домаганнях та старатиметься в короткому часі скликати конференцію чотирьох потуг, яка цю справу остаточно розвяже.

ГІТЛЄР СТОЇТЬ НА ІНШІМ СТАНОВИЩІ.

МІНХЕН. — Гітлєра відвідали міністри закордонних справ Мадярщини і Чехословаччини: від першої Кольоман Дарані, а від другої Хвалковський. Мадярський міністер вийшов незадоволений від Гітлєра, бо той сказав йому, що Німеччина піддержить домагання мадярів тільки частинно. Зате Хвалковський дістав запевнення від Гітлєра, що Німеччина взаміну за те, що Чехословаччина вповні втілиться вкруг ділання Німеччини, дасть їй повну піддержку і не допустить до захоплення Словаччини та Закарпаття. В той спосіб Гітлер підкреслив, що задумує це питання вирішити сам, без конференції чотирьох потуг.

АНҐЛІЯ ОРҐАНІЗУЄ САМООБОРОНУ.

ЛОНДОН. — Анґлійське міністерство військових справ приступило до творення оборонної армії з робітників, що працюють по фабриках. Всі чоловіки від 38 до 50 років, які не будуть служити в чинній армії, а працюватимуть по фабриках, будуть зорґанізовані у військові відділи, дістануть військове вишколення і гармати проти чужих летунських наїздів. Та цивільна армія буде ходити в однакових робітничих штанах, але підстаршини й старшини матимуть відзнаки. У випадку, колиб на фабрику наїхали чужинецькі літаки, та армія покинула би працю біля варстатів і взялаcяб до протилетунських гармат.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ЛЕТУНСЬКИХ ОБМЕЖЕНЬ.

ЛОНДОН. — Німецький уряд робить перші кроки в Анґлії, щоб довести до обмежень будови літаків. Німці хотілиб, щоб Анґлія зобовязалася на три німецькі літаки будувати один свій, так, як німці зобовязалися на один анґлійський корабель будувати один свій. Інакше німці погрожують, що поламають також свою морську угоду. Та Анґлія правдоподібно відкине домагання німців. Лорд Болдвин недавно заявив, що Анґлія мусить осягнути летунську рівність із Німеччиною.

ЗГОРІЛА „ПОЛЬСЬКА ҐВЯЗДА".

ЗАКОПАНЕ (Польща). — Стратосферичний польський бальон „Польска Ґвязда", який мав взнестися 15 миль угору і принести полякам іще більшу славу, ніж бальон Пікарда приніс Бельґії, занявсь і згорів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЗРІВАЄ ДО ВИРІШЕННЯ

Справа державної приналежности Закарпаття наближається скорим кроком до вирішення. Події, що напирають до остаточного вирішення, наступають по собі із щораз більшою скорістю. Якщо не дійде до скорого вирішення дорогою порозуміння між найбільш заінтересованими сторонами, то може легко зайти інцидент, що може вирішити справу насильним способом.

До вирішення справи напирає очевидно Мадярщина, котра хоче захопити Закарпаття під свою владу. З цим вона зовсім не криється і змірає до цього всіми засобами, що їй стоять до розпорядимости. З одного боку оперує дипльоматичними впливами, стараючися зискати для себе чужі держави; з другого боку, натискаючи на чехів, словаків і українців; а з третього боку, підготовляючи собі інтервенцію й окупацію Закарпаття дорогою викликування неспокоїв на Закарпатті.

З чужих держав за претенсії Мадярщини стоїть зовсім певно Польща. Польща явно це заявляє й з тим наміром зовсім не криється. Вона обурюється на всякого, кого вважає противником цього пляну, а на українців у Польщі, що висказують своє обурення для пляну автономії Закарпаття, нацьковує польську вулицю.

Поза Польщею за прилучення Закарпаття до Мадярщини стоїть Італія. Хоч у цій справі не було ще виразної публичної заяви Мусолінія, то проте так розуміють загально становище італійського уряду. У львівському „Ділі", наприклад, писав М. Замський: „Ми розуміємо, що в інтересі сучасної Італії є кинути Закарпаття на поталу Мадярщині". У цій статті автор апелює до Мусолінія, що, мовляв, віддавати один народ на поталу другому це не „у фашистівському стилі", та закидає Вірджінієві Гайді, головному речникові Мусолінія, свідоме фальшування питання; одначе й зо статті видно, що ні ці, ні ніякі інші апелі не змінять становища Італії.

З донесень з Варшави про голоси польської преси в цій справі довідуємося, що німецький уряд робить натиск на Мадярщину покинути свою думку про спільну границю з Польщею, котру то думку Італія дуже гарячо попирає. Рівночасно Німеччина пробує звернути увагу Мадярщини на долю мадярів у Румунії і Югославії. Як доносять польські ґазети, дипльоматичні кола Польщі сподіваються вирішення справи чотирма державами, що брали участь у мінхенській нараді. Про це свідчить і те, що туди віднеслась остаточно Мадярщина по вирішення границі мадярсько-чехословацької.

Очевидно, в цій боротьбі держав будуть рішати передовсім держави, себто їх інтереси, а не засади справедливости. Одначе могутній український голос показав би державам, що все числяться з реальною силою, що український нарід, хоч нині без держави, є реальною силою, що в інших ситуаціях зможе заважити в справах, на котрих залежить дуже тим державам, що мають нині силу рішати справу Закарпаття.

О. С.

„КЛАПТИКИ ПАПЕРУ"

В давніших, спокійніших часах вистарчилаб одна з тих подій, які, мов лявіна, звалюються на наш континент, щоб зробити з тих часів часи „історичні, епохальні, переломові" і т. п. Нині еспанська війна, китайська війна, етіопська війна і т. д. вибухають і лютують роками, і ми годимося з тим, як із явищем „нормальним". Таксамо з наглим пробудженням Німеччини, аншлюсом Австрії, зазіханням на Судети і т. п., перекресленням одного по одним усіх параграфів версайського миру, неначе це дійсно був якийсь клаптик паперу.

І так воно в дійсности є! Саме останні події в Европі показали, що так є. Показали, чого варті всі умови, трактати, договори, „аґріменти" і т. п., коли за ними нема сили і коли нема невгнутої волі їх боронити. З другого боку, ціж події показали, що там, де є чиясь міцна воля, яка хоче зломити існуючий „статус кво", існуючий порядок речей у внутрішній чи в міжнародній політиці, нічого не поможуть пошкодованій стороні найсвятіші приречення когось, що він не нарушить трактату, що твердо дотримуватиме даного слова і т. п.

Карта Европи, доля тої чи іншої „меншини", того чи іншого народу, тої чи іншої політичної системи, як показується, залежить передусім від духової сили контраґентів, які чувають над тими „меншинами" чи народами, ну, і від тих самих меншин чи народів. Хто сильніший, той виграє!

Ці думки прийшли мені до голови не тому, щоб вони були вже такі свіжі і нові. Але, попросту, тому, що варт завше нагадати про те, про що люди зачали поволі (від часу Ліги Націй) забувати. А подруге, щоб остаточно вибити з голов наших земляків деякі забобони, яких вони, бодай деякі з них, ще й досі не виреклися. Цими забобонами є: віра в міжнародні організації, які можуть стримати війну чи встановити вічний мир або принести обезпеку чи ґарантувати ненарушальность прав якогось народу. Пригадаймо собі перші часи по війні. Як то страшенно вірилося в нас у всесилу паперової Ліґи Націй! Як вірилося, що ареопаг переможців, антанти (хто тепер ще собі пригадує, зкого складалася та антанта?!), таки допоможе всім покривдженим! Як ріжні дипльоматичні місії українські за найважніше своє завдання вважали добитися, щоб їх „визнала" та чи інша велика держава і т. і. Скільки часу, грошей і труду пішло на вганяння за тими марними цілями! Які міліони витратилося напр. на представництва по другорядних европейських державках, Голяндії, Греції, тощо, замісць видати ті міліони на амуницію, чоботи чи ліки для армії, що гинула під Винницею, під Одесою чи Козятином...

Пригадуємо це тепер, щоб не повторилися ці речі знову. Ясно, що пропаґанда своєї справи — річ надзвичайної ваги. Таксамо не зле, коли якусь державу признають інші держави. Аде що помогло Грузії, що її визнали, коли большевики пішли на неї, щоб її підбити? А з другого боку, що пошкодило Мусолініеві, що багато держав і досі не хочуть признати італійському королеві титулу цісаря Етіопії? Або що помогло червоному урядові Еспанії, що його визнають?

Досить поставити ці питання, щоб на них відповісти. Основним завданням кожної нації, що бореться за своє існування, це стати сильною духом, щоби потім стати сильною ногою на своїй землі. Решта — і симпатії Ліґи, і визнання сильніших, „приложиться".

Бути сильним духом, пристрасно бажати стати народом державним і змагати до того, нищити серед себе все, що стоїть тому на перешкоді, щоб з активних борців за націю зробити зціплену сильну одним духом лаву — ось завдання дня.

ДАЛЕКОСХІДНЯ ВІЙНА

За рік війни японці заняли величезні китайські території. Їх фронт виносить нині понад 1,000 км. Не на всьому фронті ведуться великі бої, а лише на деяких його частинах. Японці оперують здовж китайських залізниць та рік, куди заходять кораблі. Увесь час мають японці ініціятиву в своїх руках. Китайці все відступають і бороняться. Великі китайські простори, що є за фронтовою лінією, не є заняті японським військом. Вони є лише окружені. Там оперують китайські партизани. Японці забезпечують за собою в першу чергу шляхи сполучення, а щойно потім очищують запілля від партизанів, і то лише там, де партизани загрожують їх фронтовим операціям.

Залізниці має лише східня частина Китаю над Тихим океаном та ріжними морями, що є при китайській границі. В руках китайців знаходиться тепер лише велика залізниця, що веде з міста Кантону прямо на північ через Шаочау—Чангша—Ганкау—Ченґгау до Пекінґу. Північна частина тієї залізниці до міста Ченґчау вже в руках японців. Китайці мають іще в своїх руках бічну лінію тієї маґістралі, яка веде через Пінґсіянґ—Нанчанґ до Ганчау і Шангаю.

Східня частина Китаю поза зазначеною маґістралею Кантон — Ганкау — Пекінґ не має залізниць. Ціллю Японців є відперти китайців поза ту залізницю і там їх унерухомити. Китайці не мають власної індустрії для виробу зброї. Вони її добувають з закордону. Доставляє їм зброю, що її фабрика, то стачає Европа, Америка і Совєти. Зброя з Европи і з Америки йде лише по маґістралі Кантон — Ганкау — Пекінґ. Зброя з Совєтів іде бувшою караванною, а тепер автомобільною дорогою з Семипалатинська в совєтському Туркестані через китайський Туркестан, Внутрішню Монголію до міста Сінґанфу, довжиною 3,000 км. Третій шлях, який мають іще китайці, веде з французької провінції Тонкінґ до південно - західнього Китаю, але він не має великого значіння. Залізниці Кантон—Ганкау—Пекінґ доставляють китайці зброю своїм фронтовим арміям та партизанам у провінції Шансі. Бічною лінією, що веде від головної маґістралі через Пінґсіянґ—Нанчанґ до Ганчау, постачається зброю партизанам в провінціях Анґуй і Чекінґ на південь від міста Шангаю.

Модерна армія спотребовує дуже багато воєнного матеріялу. Норми ріжних штабів розраховані на 1 стрілецьку дивізію по 2.5 до 3.5 потягу по 50 вагонів денно. Армія без воєнного матеріялу є лише масою людей. Тому ціллю японців є добути в китайців їх останні залізниці і через те зробити їх небоєздатними. Літом цього року японці заняли стації Пучоу і Тунґван і через те унешкідливили китайських партизанів у занятій уже провінції Шансі. Крім того вони попертинали всі дороги, що ведуть до тої провінції в напрямі міста Лянчоу. Для постачання партизан остався лише автошлях Семипалатянськ — Сінґанфу. Він не багато поможе, бо вбої бічні шляхи від нього в глиб провінції японці перетяли.

Тепер ведуться головні бої здовж ріки Янґце в напрямі міста Ганкау, теперешньої столиці Китаю. Японцям не йде про заняття Ганкау, а лише про перерізання залізниці, бо в тому випадку китайські армії останутьться без зброї і самі піддадуться японцям. Бічна операція ведеться за перетяття залізниці до Ганчау, щоб унешкідливити партизанів у провінціях Анґуй і Чекінґ.

Японці наступають тепер 4 великими групами на фронті довжиною 500 км. Між тими групами є вільні простори, куди часто зариваються китайські армії і де оперують партизани, але без великої шкоди для наступаючих японських армій. На правому крилі оперує перша ґрупа проти міста Тайнанґ у напрямі на залізницю Кантон — Ганкау — Ченґчау. Удар спрямований на стацію Єнґчерґ. По перерванні залізниці ця ґрупа повернеться на південь здовж залізниці на Ганкау. Друга ґрупа оперує на полудне від першої по правому березі ріки Вей через місто Льошан, щоб заняти стації Сіянґ і Сінтіян. Вона вже недалеко від цілі. І вона згодом повернеться на південь і піде здовж залізниці на Ганкау. Третя ґрупа на полудне від другої заняла місто Шанґченґ і добуває тепер гірський проємик Чунґфенґ у горах Гвей. Підвідділ тієї ґрупи заняв місто Гоушан і повернувся на полудне на допомогу північній частині четвертої ґрупи, щоб очистити її запілля від партизанів, що загрожують наступові тієї частини на фронті в напрямі Ганкау. Четверта ґрупа йде здовж ріки Янґце по обох берегах. Їй помагає фльота і летунство. Північна частина тієї ґрупи йде на місто Кванґсі і твердиню Тіянчіянґ над Янґце і далі в напрямі на Ганкау. Полуднева частина четвертої ґрупи, що оперує на правому березі ріки Янґце, взяла напрям на стацію Сіеннінґ, щоби перетяти получення Кантон — Ганкау й унешкідливити китайські армії коло Ганкау браком зброї. Підвідділ тієї частини, занявши місто Юїченґ, повернувся прямо на південь по залізниці Нанчанґ-Кіюкіянґ та добився до міста Теян. Він змірає до заняття вузлової стації Нанчанґ, щоб тим перетяти доставу зброї партизанам у провінціях Анґуй і Чекінґ.

Така є ситуація тепер. Військові фахівці, що обсервують японські операції і китайську оборону, є тої думки, що японцям вдасться добитись до цілі і заняти всі залізниці, а тимсамим унешкідливити китайську армію і цілу війну. Китайці знають про те і тому так завзято бороняться. Перевагою китайців є те, що для них працює час. Японцям же спішно треба зліквідувати китайську авантуру, бо в Японії народ нетерпеливиться тим, що війна протягається, а далі, що війна виснажує край економічно. Китайці знають, що страта позицій над Янґце відбере їм можливість вести війну більшого стилю, а обмежить їхню діяльність до партизанки в японському запіллі. Чанкайшек, вожд китайців, уже тепер орґанізує партизанські відділи в японському запіллі і вишколює їх. Він допомагає розбудові місцевих збройних заводів, щоб партизани мали зброю, і що лише може, дає їм зброї на запас. Як вище сказано, японці не обсадили цілого занятого ними простору, а держаться лише залізничих ліній і рік. Чим довше боронитьсья Чанкайшек на головній позиції, тим міцнішає партизанський фронт у японському запіллі, тим тяжче буде потім японцям, як скінчать війну на фронті, перевести консолідацію добутих територій. В додатку Чанкайшек держить у резерві 30 стрілецьких дивізій, не кидаючи їх у бій, на те, щоб як японці змучаться війною, вдарити тими дивізіями по фронті і розбити японців. Дальше Чанкайшек держить ті дивізії, щоб мати самому на що опертись, бо без міцної сили китайці його не схотять слухати. Вкінці Чанкайшекові помагає і комуністична партія, яка розбурхує населення проти японців у їхньому запіллі. Все те знають японці і тому форсують остаточну перемогу. На їх думку, тоді Чанкайшек їм піддасться. Комуністи організують опір проти японців у їх запіллі не щоб помагати Чанкайшекові, а щоб мати які ячейки для боротьби проти японців, як ті виступлять раз проти Совєтів. Японціж зо свого боку хотять приспішити перемогу над Китаєм, щоб мати вільні сили для війни з Москвою.

Нині важко сказати, коли скінчиться японсько - китайська війна. Доки вона не скінчиться, доти годі думати про японський виступ проти Москви.

М. С.

ЛЕҐАЛЬНИЙ БАНДИТИЗМ У ПОЛЬЩІ

В ночі з 22 на 23 серпня ц. р. напали польські військові відділи, що мали коло Надвірни свій табор, українське село Стримба і знищили 28 селянських домів. Дім читальні „Просвіти" цілком сплюндрували. Вікна вирвано, сцену, декорації і ґардеробу знищено, книжки з бібліотеки подерто, радіо розбито. Знищено також склепи Семенюка, Спасюка й інших. Товари, як цукор, нафту, муку і т. ін., змішано разом.

Ту „пацифікацію" виконало військо в годині 11:30 в ночі, коли ціле село було в сні. Знаком до нападу була світляна ракета. Також стріляно, а перепуджена людність повтікала в ліси. Десятьох селян тяжко поранено, а село виглядає цілком знищене.

В неділю, 11. серпня, напав відділ 48-го полку піхоти зо Станиславова, що був на маневрах коло Зборова, українське село Кабарівці і почав відому вже пацифікацію, причім помагали йому польські кольоністи. Між нападаючими були й учні школи резервових офіцирів, так званої „подхорунжувки". Увязнених селян затягнено перед командуючого майора, який кожного з них засудив на 25 до 50 буків. (За що? — Ред.). Ту „екзекуцію" виконувано на подвірю в Андрія Савчука. Бито грубими буками аж до крови. Найтяжче були побиті Андрій Сухецький, Микола Забитівський, Юліян Савчук, Павло Світлик, Микола Цвіґун, Павло Смик, Ілько Дяків, Василь Красієвич і Степан Олійник. Подвіря, де ту екзекуцію виконувано, було обставлене жовнірами з приготовленими до стрілу крісами в руках. Інші військові відділи нищили тимчасом село, а передовсім читальню. Її бібліотеку, вартости понад 200 злотих, спалено. „Сконфісковано" також 300 зл. у молочарні, в багатьох селян фляшки з соками, масло, яйця і т. п. Взагалі, харчі позникали з села. Людність повтікала в поле, або до сусідніх сіл. Біля 100 селян у звірський спосіб побито, а сам напад тревав цілих 6 годин і аж опівночі вийшло військо з села, що виглядає як одна руїна.

Такий самий напад виконало польське військо і на село Махнівку коло Зборова. Вся людність утекла з села, а лишився лише справник кооперативи, Микола Венґер, на своїм становищі. Його затягнено на поліційний постерунок, де він таки того самого дня, то є 23. серпня 1938 р., помер. Поліція не дозволила його матері взяти участь у похороні.

Павло Буркан.

ОЧІ ЗАЛЮБЛЕНОГО

(Оповідання).

(4)

— В цім вині велика сила!

— Велика сила? — маляр спитав здивований. — Це дуже легеньке вино, трохи не сама вода.

— Саме тому я кажу, що має велику силу. Вода має таку велику силу, що обертає млинське колесо. Вода й вогонь гасить, таку вона силу має. Вино пю тільки тоді, коли в горлі треба згасити вогонь, розпалений горівкою.

— Ви руйнуєтеся такою отрутою.

— Не годен відстати від неї!

— Горівка зробила вас жебраком.

— Годі! Годі вдержати дві сороки за хвіст. Або, або! Або маєток, або щастя. Горівка нераз робила мене дуже щасливим. Раньше, як ще був маєток, то я й вино пив. Та не таке, як вино нашого арендаря. Воно було трохи сильніше. Тепер, на ті тяжкі часи... не так на ті часи, як на мою кишеню, добре вино задороге. Горівка дешевша, отже я мусів привикнути до горівки.

— Колиж бо без тої отрути можна обійтися!

— Обійтися може хіба той, що має величезний маєток: як йому за гроші є так, як він хоче, щоби йому було. Щоби мені було так, як я хочу, мушу напитися горівки. Як напюся, то я годен вдуматися в моє бажання і мені тоді здається, що зо мною є так, як я хочу, щоби було... Моя голова, то неначе горщок з моїми думками. Горівка, то неначе паливо, що горить під тим горшком. В горшку закипить, думки перевертаються, клубляться, танцюють. Вже за три крайцарі я почуваю себе наче господарем на пятдесятьох морґах. За шість крайцарів, себто ковтнувши подвійну чарку, я є дідичем на тисячу морґах і ті, що забрали мої ниви, вповзуть чола гнуть спину на моїх ланах!

— А за десять крайцарів? — спитав маляр, бо пригадав собі, що вчора дав жебракові десять крайцарів.

— За десять? Вчора, як би то сказати вам? Я чув, що у турка є аж сім небес. Що дальше небо, тим воно більші дає роскоші! За тих ваших десять крайцарів я був не в семім, а в дванайцятім небі. Мені пригадалися всі колишні мої дівчата.

— Скажіть мені, як вам є тоді, коли ви простягнете руку до багача, який попри вас переходить, і він не дасть вам нічого?

— Як жеж мені може бути?

— Гадаю, що таке може чоловіка розсердити...

— Та чого? На кого я маю сердитися? За що?

— За те, що люди мають таке тверде серце.

— Боже! Зле було би на світі, якби люди мали мягке серце. Звідки тоді взявсь би хліб, сорочка, черевик?... Якби люди мали мягке серце, то тоді ніхто не працював би. Покладаючися на добре серце людей, всі кинулись би жебрати. Хто тоді робив би хліб для себе і для жебраків?

— Колиж бо жебрання то дуже ненамолотна і дуже прикра річ!

— Ви, пане, думаєте так, бо ви того хліба ще не кушали, не пробували. Чи то таке прикре походжати по вулиці поміж просвіченими людьми і набиратися товариської оглади? Ви маєте пару ґульденів. Чи не замикається наніч, бо потерпаєте, що хтось вас може обікрасти? Жебрак не боїться злодія, не має завидників, його ніхто не натягне на позичку, якої не думає віддати. Як люди жалкують його, то жебрак бодай знає, чому він такий бідний. Неодин багач також бідний, та він не знає і ніхто не знає, чому.

— Отже ви вдоволені з себе? — маляр спитав.

— Хто таке каже? — жебрак відповів і знов ступив і протягнув уста до носа так, що його вуса ще більше наїжилися і розчепірилися. — Людей вдоволених на світі цілком нема. Нема їх між багатими, нема й між бідними, хоч би й між жебраками. Моя доля незавидна. Та я все ще жду на ліпші часи.

Так балакаючи з жебраком, маляр пильно водив олівцем по папері. Коли на його думку риси лиця вже були цілком виразні, маляр показав рисунок жебракові і спитав:

— Як гадаєте? Буде добре?

Жебрак хвилю приглядався і сказав:

— Добре! Дуже добре. Так, як справді є. Тільки одна буде хиба. Міркую, що одна нога трохи задовга.

Маляр аж стріпнувся, витріщивши на жебрака очі. На образку взагалі не було ні ніг ні рук, бо маляр рисував тільки голову. Відклавши рисунок на бік, Липка сказав:

— На нині буде досить. Завтра прийдіть ще раз. Завтра скінчу.

— Так скоро? — жебрак спитав, здивований.

— Ви хотіли би, щоби я мучив вас пару місяців?

(Кінець буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1938 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	281.91
2.	225.24
3.	116.66
4.	81.39
5.	273.54
6.	31.88
7.	250.70
8.	222.20
9.	172.39
10.	173.33
11.	92.52
12.	136.21
13.	72.04
16.	77.92
18.	120.96
19.	10.61
20.	243.09
21.	138.02
22.	65.93
23.	45.71
24.	91.91
25.	85.39
26.	35.75
27.	59.49
28.	131.97
29.	163.27
30.	77.16
31.	150.12
32.	29.60
33.	109.84
34.	50.71
35.	69.64
36.	139.59
37.	108.77
38.	226.13
39.	125.04
40.	20.47
41.	29.69
42.	184.41
43.	73.69
44.	131.15
45.	285.15
46.	29.91
47.	46.28
48.	53.48
49.	42.96
50.	151.99
51.	60.91
52.	95.26
53.	86.88
54.	48.39
55.	51.51
56.	161.76
57.	170.23
58.	160.32
59.	194.25
60.	37.06
61.	25.72
62.	107.92
63.	334.16
64.	102.68
65.	250.58
66.	106.64
67.	192.37
68.	18.00
69.	161.55
70.	285.96
71.	40.58
72.	62.89
73.	103.19
74.	28.16
75.	121.78
76.	301.06
77.	81.87
78.	121.15
79.	17.54
80.	39.86
81.	142.14
82.	67.97
83.	181.99
84.	62.90
85.	113.53
86.	233.71
87.	184.10
88.	16.92
89.	29.39
90.	284.94
91.	335.96
92.	24.54
93.	53.00
94.	427.28
95.	45.94
96.	197.83
97.	178.79
98.	141.86
99.	202.61
100.	113.41
101.	42.56
102.	629.95
103.	135.12
104.	256.21
105.	215.73
106.	268.65
107.	39.05
108.	113.10
109.	129.42
110.	14.16
111.	39.27
112.	294.55
113.	63.84
114.	57.38
115.	26.46
116.	57.83
117.	116.08
118.	81.71
119.	35.16
120.	162.69
121.	149.68
122.	62.88
123.	192.08
124.	118.18
125.	75.89
126.	92.94
127.	176.77
128.	11.39
129.	36.97
130.	367.10
131.	17.69
132.	158.63
133.	229.65
134.	98.12
135.	67.71
136.	180.36
137.	185.82
138.	65.36
139.	78.72
140.	109.61
141.	68.48
142.	126.65
143.	141.65
144.	45.20
145.	56.07
146.	174.04
147.	462.21
148.	33.15
149.	59.52
150.	46.87
151.	131.62
152.	57.64
153.	9.57
154.	36.45
155.	555.61
156.	134.04
157.	15.03
158.	241.64
159.	72.51
160.	124.01
161.	184.87
162.	39.62
163.	125.71
164.	148.84
165.	39.55

Відділ	Заплатив
166.	50.27
167.	126.07
168.	215.09
169.	44.87
170.	174.25
171.	54.09
172.	43.63
173.	94.89
174.	27.35
175.	192.34
176.	196.41
177.	130.93
178.	111.72
179.	248.55
180.	40.77
181.	108.98
182.	199.67
183.	191.82
184.	20.35
185.	82.84
186.	64.22
187.	35.44
188.	54.12
189.	18.57
190.	34.58
191.	139.59
192.	137.50
193.	106.74
194.	25.05
195.	53.94
196.	54.68
197.	33.17
198.	51.00
199.	34.44
200.	181.38
201.	45.32
202.	39.67
203.	51.95
204.	950.09
205.	19.85
206.	519.52
208.	32.27
209.	77.23
210.	69.87
211.	188.63
212.	63.05
213.	303.08
214.	40.92
215.	28.60
216.	34.44
217.	426.49
218.	255.60
219.	146.86
220.	192.05
221.	559.10
222.	15.81
223.	316.33
224.	29.34
225.	19.68
226.	85.73
227.	52.54
228.	72.13
229.	174.24
230.	209.74
231.	18.32
232.	62.67
233.	32.31
234.	181.44
235.	163.93
236.	165.11
237.	247.49
238.	165.79
239.	427.78
240.	67.28
241.	84.79
242.	124.28
243.	79.87
244.	34.73
245.	111.08
246.	67.01
248.	74.44
249.	39.30
250.	16.59
251.	228.64
252.	91.78
253.	88.11
254.	131.59
255.	77.96
256.	57.84
257.	40.53
258.	30.72
259.	241.92
260.	52.52
261.	12.14
262.	87.73
263.	56.42
264.	76.04
265.	41.22
266.	96.83
267.	103.57
268.	109.81
269.	37.67
270.	228.10
271.	86.74
272.	27.30
273.	154.66
274.	181.29
275.	91.71
276.	365.02
277.	206.37
278.	50.23
279.	18.76
280.	215.99
281.	89.23
282.	232.10
283.	131.79
284.	83.67
285.	21.64
286.	42.33
287.	16.67
288.	244.33
289.	34.33
290.	64.93
292.	569.29
293.	46.29
295.	178.33
296.	286.55
297.	28.51
298.	108.09
299.	50.04
300.	140.73
301.	162.23
302.	14.59
303.	65.78
304.	81.68
305.	72.23
306.	34.94
307.	46.89
308.	113.47
309.	39.94
310.	97.18
311.	15.88
312.	76.40
313.	8.87
314.	13.88
315.	24.25
316.	290.00
317.	85.03
318.	136.63
319.	62.59
320.	141.95
321.	78.53
322.	57.83
323.	71.06
324.	162.86
325.	110.38
326.	123.13
327.	43.52
328.	24.47
329.	11.22
330.	146.84
331.	54.10

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
332.	82.11	366.	20.71
333.	94.26	367.	328.82
334.	226.64	368.	32.60
335.	48.71	369.	245.55
336.	219.87	370.	266.99
337.	27.95	371.	198.77
338.	279.88	372.	40.84
339.	100.35	373.	40.28
340.	21.26	374.	66.51
341.	47.54	375.	96.65
342.	175.36	376.	22.60
343.	38.79	377.	22.56
344.	82.98	378.	33.34
345.	97.05	379.	76.33
346.	22.22	380.	25.48
347.	129.37	381.	29.50
348.	10.55	383.	185.31
349.	47.61	384.	38.11
350.	120.83	385.	271.51
351.	47.11	386.	27.24
352.	89.64	388.	168.67
353.	35.71	389.	55.74
354.	17.33	390.	91.21
355.	64.62	391.	17.43
356.	21.92	392.	24.01
357.	58.49	393.	15.27
358.	72.84	394.	17.12
359.	89.85	395.	12.24
360.	14.29	396.	111.63
361.	1,270.54	397.	15.35
362.	64.79	398.	9.84
363.	124.68	400.	84.61
364.	449.48	401.	39.76
365.	75.04		

З місячних вкладок нових родів обезпечення $46,322.08

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	10.38	225.	14.54
2.	4.29	230.	3.81
3.	2.42	234.	22.67
8.	98	237.	2.68
19.	1.58	243.	18.23
20.	74	245.	3.08
28.	14.34	257.	3.87
30.	11.32	262.	1.41
33.	7.91	268.	2.93
37.	17.20	274.	1.49
39.	33.86	275.	16.46
65.	13.02	276.	3.54
69.	24.88	277.	2.02
70.	3.80	278.	1.15
83.	2.86	282.	3.55
90.	13.43	283.	1.53
101.	2.84	284.	3.37
102.	4.96	286.	37.75
106.	10.07	288.	2.40
108.	8.61	292.	1.83
112.	13.06	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.51	312.	2.26
127.	5.65	316.	1.41
139.	2.35	321.	5.01
142.	10.37	322.	1.31
143.	11.25	328.	2.01
147.	28.16	331.	2.26
151.	6.04	334.	2.28
161.	1.92	335.	6.34
170.	12.93	336.	7.99
181.	1.57	342.	20.33
185.	6.68	345.	2.65
189.	4.90	349.	5.24
194.	81	358.	1.62
206.	5.45	361.	2.48
208.	2.48	367.	3.51
209.	4.26	370.	15.72
216.	14.85	371.	1.30
217.	2.74	384.	28.93
221.	6.23	388.	17.56

З місячних вкладок старого роду обезпечення $ 629.14

Разом з місячних вкладок від членів	$46,951.22
Процент від морґеджів	7,105.01
Процент від бондів	500.00
Процент від позичок	664.15
Сплати морґеджів	11,724.04
Сплати позичок	825.00
Рент від реальностей	12,574.40
Уневажнена дивіденда	9.17
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпеч.	402.50
Сирітські части по бл. п.:	
в. 170 Долошицький Мих.	491.54
в. 288 Підгайний Дмитро	500.00
Разом	$81,747.03

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 7 Мацкін Джім	500.00
в. 57 Лозінський Йосиф	1,000.00
в. 93 Кузла Іван	1,000.00
в. 102 Карпінський Василь	1,000.00
в. 112 Василь Софія	502.77
в. 170 Долошицький Мих.	1,000.00
в. 193 Молодович Андрій	1,000.00
в. 193 Рачік Марія	1,000.00
в. 278 Гуменюк Іван	1,000.00
в. 288 Підгайний Дмитро	1,000.00
в. 365 Ґалайда Ілля	750.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 62 Пашук Павло	308.00
в. 65 Фиканич Іван	208.58
в. 133 Випиваний Михайло	400.00
в. 195 Міхальчак Лука	110.79
в. 202 Тарбай Марія	338.75
в. 213 Фариник Данило	217.00
в. 251 Гузар Микола	102.49

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів обезпечення	793.49
Перенос резерви за переписаних членів	402.50
Процент на закуплених бондах	989.93
Кошти правні при інвестиціях	531.31
Дивіденда членам, обезпеченим в нових родах	9.22

Виплати з фонду запомогового:

в. 1 Катанчик Павло	35.00
в. 7 Присяжна Анастасія	35.00
в. 12 Шашкевич Антін	50.00
в. 29 Парсник Марія	25.00
в. 48 Крива Матрона	25.00
в. 50 Соляк Текля	25.00
в. 58 Камінський Петро	35.00
в. 61 Стехніцький Франко	25.00
в. 83 Кобильник Петро	35.00
в. 86 Онущак Теодор	35.00
в. 94 Тиро Микола	35.00
в. 96 Шміхуд Стефан	35.00
в. 99 Рудко Микола	35.00
в. 102 Демко Іван	35.00
в. 102 Щубака Атанас	35.00
в. 102 Кокітко Катерина	25.00
в. 103 Бариляк Іван	35.00
в. 104 Дубах Марія	25.00
в. 106 Войтович Василь	35.00
в. 123 Гевко Михайло	25.00
в. 123 Дубій Анна	25.00
в. 125 Оленяк Текля	25.00
в. 130 Кудерик Микола	35.00
в. 138 Галун Марія	35.00
в. 140 Лисак Іван	35.00
в. 152 Муляр Лев	25.00
в. 155 Балюх Іван	50.00
в. 155 Пашуля Теодор	50.00
в. 168 Дзюбак Василь	35.00
в. 179 Стеців Михайло	25.00
в. 195 Бігуняк Петро	50.00
в. 206 Кава Анна	25.00
в. 208 Ковальчук Ілько	35.00
в. 209 Тарновський Мих.	25.00
в. 238 Бойко Стефан	20.00
в. 241 Бардачевська Варвара	25.00
в. 245 Стадник Пазя	25.00
в. 280 Захарчук Василь	35.00
в. 305 Самусь Софія	25.00
в. 308 Брегін Пилип	35.00
в. 332 Яричук Мирон	50.00
в. 351 Хамишак Василь	50.00
в. 352 Оконоський Михайло	35.00
в. 364 Кіба Розалія	25.00
в. 364 Базар Дмитро	25.00
в. 364 Савка Василь	35.00
в. 364 Левицька Анна	25.00
в. 385 Кузів Катерина	25.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Укр. Пресова і Книжкова Сп. за орґан	3,595.00
Нагороди за нових членів	2,667.50
Платня головного уряду	825.00
Кошти подорожей і репрезентацій	573.05
Рент за офіси У. Н. Союзу	500.00
Платня помічних сил	318.42
Лікарі за нових членів	190.50
Правний дорадник при інвестиціях	187.50
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за друки і праці	175.66
Кошти правні при інвестиціях і виплатах посмертних запомог	140.20
Спортова акція	140.75
Головний лікар	50.00
Нагороди для нових молодечих відділів	50.00
Видатки канцелярійні, почта, телефон і т. п.	46.98
Офісові прибори	2.50
Стейт за посвідку	1.50

Інші виплати:

Податок, вода, опал, світло і інші видатки на реальностях	3,254.88

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	216,360.00
Інвестовано в морґеджах	7,000.00
Позички членам на грамоти нових родів обезпечення	4,745.00
Разом	$256,544.27

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1938 осталася	$373,065.23
Прихід за вересень	81,747.03
Разом	$454,812.26
Розхід за вересень	256,544.27
Готівка з кінцем вересня 1938 остається	$198,267.99

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 198,267.99
Морґеджі	1,278,077.94
Бонди	1,468,367.60
Реальности	1,135,240.06
Позички членам	518,967.47
Друкарня і Книгарня	20,680.32
Разом	$4,619,601.38

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$3,856,420.79
Адміністраційний фонд	175,597.20
Запомоговий фонд	77,105.19
Конвенційний фонд	18,183.97
Народній фонд	3,740.87
Contingent Fund for Protection of Inv. & Mort.	226,900.50
Резервовий фонд	11,829.65
Посмертний фонд старого роду обезпечення	64,817.60
Сирітський фонд	185,005.61
Разом	$4,619,601.38

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

— Що робить Петро?

— Шукає жінки.

— Як то, таж він недавно оженився з тою артисткою з театру.

— Так, і власне її шукає.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	8.13
2.	10.80
3.	2.05
4.	1.80
5.	6.08
6.	2.25
7.	16.65
8.	11.48
9.	10.60
10.	2.00
11.	15.65
12.	1.15
13.	11.02
16.	4.95
18.	90
20.	16.45
21.	9.68
22.	2.40
23.	90
24.	7.88
25.	1.35
26.	2.70
27.	70
28.	7.88
29.	8.35
30.	8.55
31.	7.20
33.	20.50
34.	90
35.	1.80
36.	10.15
38.	7.20
39.	6.52
40.	1.35
42.	7.20
43.	4.05
44.	10.80
45.	12.25
46.	45
47.	2.95
48.	5.40
50.	12.38
51.	45
52.	3.83
53.	2.03
54.	1.80
55.	3.15
56.	13.50
57.	9.00
58.	7.20
59.	9.90
60.	1.80
61.	2.48
62.	6.30
63.	17.78
64.	6.55
65.	10.50
66.	65
67.	6.30
68.	45
69.	2.02
70.	7.00
71.	3.37
72.	3.15
73.	3.60
75.	7.65
76.	15.52
77.	6.30
78.	5.80
79.	90
80.	1.95
81.	5.85
82.	3.15
83.	7.20
84.	1.80
85.	13.30
86.	8.55
87.	6.98
88.	68
89.	1.58
90.	15.75
91.	15.75
92.	1.80
93.	1.35
94.	16.20
95.	3.60
96.	8.55
97.	11.70
98.	3.15
99.	13.95
100.	2.25
102.	26.33
103.	3.37

Відділ	Заплатив
104.	6.30
105.	11.93
106.	9.23
107.	2.30
108.	3.15
109.	6.30
112.	9.45
113.	3.38
114.	1.60
115.	7.55
116.	6.55
117.	1.35
118.	2.70
120.	7.90
121.	11.03
122.	2.95
123.	6.58
124.	5.62
125.	9.75
126.	5.18
127.	7.88
128.	68
129.	68
130.	19.25
132.	4.75
133.	2.25
135.	4.28
136.	15.08
137.	10.80
138.	3.15
139.	3.60
140.	6.10
141.	3.15
142.	16.65
143.	5.40
144.	2.50
145.	6.10
146.	4.95
147.	30.15
148.	5.20
149.	2.48
150.	15.10
151.	8.55
152.	1.15
154.	1.15
155.	18.25
156.	10.58
158.	11.93
159.	4.28
160.	2.48
161.	7.90
162.	1.15
163.	3.60
164.	27.45
165.	22.95
167.	9.68
168.	4.30
169.	68
170.	8.55
171.	10.80
172.	9.00
173.	4.80
174.	3.60
175.	12.60
176.	14.20
177.	1.58
178.	3.40
179.	11.25
180.	15.30
181.	25
182.	4.73
183.	4.33
185.	5.65
186.	2.40
187.	45
188.	4.73
189.	1.25
191.	5.85
192.	7.65
193.	2.70
194.	1.00
196.	2.50
198.	2.90
199.	68
200.	17.06
201.	4.28
203.	3.00
204.	90.90
205.	3.60
206.	25.20
208.	25
209.	1.15
210.	1.58

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
211.	10.80	305.	3.38
212.	1.35	307.	70
213.	13.50	308.	1.15
214.	90	309.	1.35
217.	12.38	310.	2.50
218.	6.98	311.	1.15
219.	7.65	312.	4.95
220.	8.33	313.	25
221.	34.88	314.	33
223.	32.20	315.	25
225.	1.58	316.	8.33
227.	67	317.	2.93
228.	2.95	318.	7.87
229.	10.70	319.	9.70
230.	11.25	320.	7.70
231.	3.48	321.	6.75
232.	4.95	322.	1.15
233.	5.18	323.	7.90
234.	12.38	324.	3.83
235.	9.90	325.	4.19
236.	7.42	326.	6.75
237.	10.57	327.	2.93
238.	17.10	328.	45
239.	29.25	329.	25
241.	1.80	330.	11.70
242.	6.95	331.	5.20
243.	9.05	332.	6.75
244.	2.48	333.	6.55
245.	5.65	334.	10.80
246.	1.57	335.	2.30
247.	9.75	336.	9.05
248.	4.36	337.	25
250.	1.35	338.	16.90
251.	10.60	339.	5.17
252.	7.65	340.	1.35
253.	3.35	341.	3.60
254.	10.58	342.	6.97
255.	3.40	344.	2.48
256.	3.38	345.	5.65
257.	1.58	346.	3.80
258.	5.62	347.	8.35
259.	9.23	348.	90
260.	14.90	349.	4.50
261.	1.75	350.	90
262.	55	351.	68
263.	1.15	352.	4.75
265.	90	353.	1.80
266.	4.28	354.	45
267.	3.38	355.	1.15
268.	4.50	356.	1.58
269.	2.25	357.	1.60
270.	11.50	358.	4.95
271.	5.40	359.	7.42
272.	4.05	361.	40.95
273.	2.70	362.	8.35
274.	4.50	363.	10.58
275.	3.15	364.	17.75
276.	17.35	365.	5.18
277.	11.70	366.	2.95
278.	1.35	367.	9.90
279.	1.58	369.	13.05
280.	12.85	370.	4.95
281.	9.00	371.	10.60
282.	14.10	373.	3.60
283.	7.20	374.	2.70
284.	1.60	375.	6.75
285.	75	376.	25
286.	2.92	377.	1.35
287.	1.13	378.	2.48
288.	9.22	379.	8.78
289.	2.93	380.	5.85
290.	1.80	381.	1.57
291.	28.58	383.	12.15
292.	32.40	384.	6.30
294.	2.02	385.	12.60
295.	5.63	386.	3.50
296.	8.80	388.	14.63
297.	2.05	389.	2.47
298.	70	390.	9.22
299.	2.25	392.	1.35
300.	6.30	393.	50
301.	5.40	396.	4.50
302.	1.35	400.	11.95
303.	3.60	401.	90
304.	90		

З місячних вкладок від членів	$2,409.82
Процент від морґеджів	642.72
Процент від бондів	432.50
Процент від позичок	3.45
Рент від реальностей	805.00
Сплати морґеджів	557.66
Разом	$4,851.15

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 230 Д. Бернард	$ 300.00
Грошеві звороти нових родів обезпечення	55.97

Виплати з фонду адміністраційного:

Укр. Пресова і Книжкова Сп. за Український Тижневик	475.00
Платня помічних сил	303.04
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за праці і друки	39.00

Інші виплати:

Вода, опал, світло і інші видатки на реальностях	238.72

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	20,000.00
Позички членам на грамоти нових родів обезпечення	84.00
Разом	$21,495.73

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1938 осталася	$69,811.69
Прихід за вересень	4,851.15
Разом	$74,662.84
Розхід за вересень	21,495.73
Готівка з кінцем вересня 1938 остається	$53,167.11

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 53,167.11
Морґеджі	162,006.57
Бонди	170,349.64
Реальности	55,750.92
Позички членам	244.00
Разом	$441,518.24

Стан довжний:

Посмертний фонд	$336,865.53
Адміністраційний фонд	104,652.71
Разом	$441,518.24

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

Поправив.

Лейба Пістолет і Мойше Патронташ зрозуміли, що світ став сьогодні одним великим антисемітником. Отже „кайн гешефт" бути жидом. Лейба і Мойше говорять усюди християнською мовою. Перестудіювали ріжні граматики й словники, тому певні, що ніхто не пізнає їх по мові.

Одного дня сидять вони в третьорядному ресторанчику. Їдять ковбасу. Як арійці, то арійці. Лейба побачив, що кіт господині вискочив на піч і каже голосно до господині:

— Прошу пані, ваш кіт вилизав на піч.

Господиня і всі гості засміялися.

Мойше бачить, що тут щось не теє, і хоче поправити Лейбу:

— Не кажемо, що кіт вилизав на піч, але: кіт вилизував на піч.

Зїзд шляхти.

У Львові відбувався зїзд шляхти. Хто лише мав назвище на „скі", їхав до Львова. Кажуть, що при зголошуванні на зїзд не бракувало і жидів:

— А пан що?

— Я тиж на зязд.

— Алеж пан не шляхціц!

— Чему не! Я пшецеж належи до ерусалімськей шляхти!..

— Як там було в опері?

— Добре... тільки та музика докучає. Від початку до кінця грає й грає.

— Я мав женитися з одною багатою аристократкою, але довідався, що вона видає на самі строї 50 тисяч річно...

— І що ви зробили?

— Оженився з її кравчинею.

Жінка вхопила за макогін і хоче бити мужа. Він сховався під стіл. За хвилину висуває голову і говорить солодко:

— Серце, кинь макогін, я тобі нічого не зроблю.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1938 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Куланда Катерина.
В. 2. Воргач Юлія.
В. 5. Бурдига Стефанія, Горпенак Микола.
В. 7. Клеш Генрій Г., Бойків Ярослав, Сугена Андрій, Мазур Параскевія.
В. 9. Сулима Марта.
В. 11. Балігуш Марта, Пустельник Розалія, Рудий Марія, Сущак Володимир.
В. 16. Смолій Анна, Смолій Джейн.
В. 19. Колінчук Марія Дзейн.
В. 20. Сосновська Анна, Годяк Елисавета, Дмитришин Михайло.
В. 21. Коцак Петро, Садович Василь.
В. 24. Магун Марія П.
В. 25. Дмитрів Евгенія.
В. 28. Чуба Стефан, Васильчук Софія, Давид Станислав, Драгущак Стефан, Захарюк Іван, Мацько Анна Онускании.
В. 30. Пінята Анна, Коцельник Павло.
В. 33. Кметик Володимир, Білас Мирослав.
В. 42. Тютюник Володимир.
В. 44. Мичуда Еміліянна, Демчул Ярослав.
В. 45. Шманда Вілям.
В. 56. Гелак Юліян, Фрей Іван, Шелева Анна, Дуткевич Іван.
В. 63. Волсонович Анна, Ядловський Василь, Волсонович Михайло.
В. 70. Чайка Павло.
В. 80. Кобітка Анастасія, Грицак Дорота, Дутчак Анна.
В. 85. Шараварко Іван Е.
В. 86. Федірко Анна, Брежінська Ольга, Майк Емілія.
В. 89. Тимусь Катерина.
В. 91. Хаць Олена, Любка Розалія.
В. 94. Нагрич Василь, Дума Іван, Шалавило Вілям, Кузак Ернест, Чепак Михайло, Сірко Іван, Красіцький Григорій.
В. 96. Возімок Анна, Василик Анна.
В. 102. Федик Володимир, Стойко Анна.
В. 104. Кузьма Стефан.
В. 114. Пахолець Павлина.
В. 121. Свереджк Анна.
В. 127. Вайда Параскевія.
В. 130. Горішний Кейді, Горішний Петро.
В. 132. Бохенько Емілія, Маршалик Стефан, Сова Ілько, Волос Катерина.
В. 135. Фондачин Тереса.
В. 136. Крупа Іван.
В. 140. Маркович Марія.
В. 141. Даська Марія.
В. 142. Лабунський Стефан.
В. 144. Федицький Михайло мол.
В. 146. Лисак Стефан.
В. 147. Мороз Марія, Лось Софія, Гуменюк Павло, Ярема Михайло, Шабот Юлія, Чанький Володимир.
В. 155. Чумер Франка.
В. 157. Лукач Стефан, Катульска Йосиф, Гриненко Григорій.
В. 159. Ремез Розалія, Камінська Марія, Амброзій Анна.
В. 164. Буч Марія.
В. 165. Гостинська Марія.
В. 167. Гуменик Василь, Крохмальна Марія, Крохмальна Марія.
В. 170. Безушко Мирон.
В. 172. Мороз Василь.
В. 175. Грабовецький Анна, Бодній Тізій, Стенко Константин, Томусяк Йосиф, Котович Андрій, Скульська Марія, Балко Анна.
В. 178. Мигаль Вілям.
В. 180. Курій Данило І.
В. 182. Мацюпа Григорій.
В. 183. Федоренко Омелян, Оласюк Станислав, Троян Вілям, Войко Вілям, Чиж Антін, Паславський Стефан, Григораш Біл, Мартинюк Петро, Григораш Михайло, Паславський Йосиф, Паславська Марія, Гузар Евгенія, Оласюк Марія, Сокирка Олена.
В. 191. Бабич Григорій, Дзиндзиристий Стефан, Заяць Марія, Драбик Михайло.
В. 192. Веречук Стелла, Небрачик Володимир.
В. 195. Мигальчик Павло.
В. 201. Тенетило Семен.
В. 204. Мороз Андрій, Кіларовська Анна, Харамбура Іван, Коваль Олекса, Тиминчин Іван, Гамаляк Михайло Л.
В. 210. Вархоляк Михайло.
В. 214. Зелеско Ольга.
В. 217. Бінашевський Павло, Береза Володимир.
В. 219. Бучовський Стефан, Дорошенко Ольга, Мудровський Стефан, Новак Юлія, Труш Вілям.
В. 221. Іванків Стефан, Мацюк Василь, Пилипів Стефан, Савка Анна, Шиян Дмитро, Леськів Володимир, Лесюк Евгенія.
В. 230. Гарасимів Василь, Гнатишак Ольга.
В. 232. Пандрак Олена.
В. 233. Мендак Стелла.
В. 237. Стеців Анна, Стеців Іван, Шпір Олена, Куриця Григорій, Матис Софія.
В. 239. Нечипор Михайло, Волошакевич Емілія, Гуменчук Катерина, Кінаш Елисавета. Сегінь Ольга.
В. 243. Швець Василь.
В. 248. Пик Анастасія.
В. 251. Ребро Катерина, Сорохман Катерина, Бліщ Мирон.
В. 267. Теслюк Павло.
В. 270. Баран Павлина, Ярмола Володимир, Ленчук Іван, Пігура Параскевія, Світницький Петро.
В. 276. Пішка Марія, Біла Олена, Баландят Олена.
В. 278. Головатий Іван.
В. 282. Танасишин Теодор.
В. 283. Генг Вернер, Геніг Анна, Дмитрик Михайло, Молодець Йосиф, Бойко Вілям, Бойко Михайло, Бойко Петро, Дмитрик Софія, Слоінська Ольга, Сідоряк Стефан, Молодець Василь, Молодець Розалія.
В. 292. Керилюк Марія, Андрусевич Марія, Ковальська Берта.
В. 295. Курій Наомій І., Курій Вілям Д.
В. 301. Медзяк Андрій, Семенюк Василь.
В. 305. Луговій Михайло, Камінський Михайло.
В. 310. Мирон Анна, Хлипавко Стефан.
В. 338. Опар Марія, Грицько Іван, Коник Михайло, Контіляк Іван.
В. 339. Хромяк Андрій.
В. 358. Скорятко Ольга.
В. 361. Лема Микола, Галушка Олекса, Чарнецький Михайло.
В. 364. Лялюк Олекса, Левіцька Анна.
В. 375. Гвіздь Анна, Василюк Текля, Корнай Іван.
В. 388. Михальцевич Ольга, Перчак Дмитро Р., Коваль Мирослав, Верещак Петро, Лебіщак Петро.
В. 390. Романко Матвій, Креницький Семен.
В. 391. Бахур Юрій, Гаеф Методі, Бойчук Ледій, Бандрофчак Корнелія, Яницька Олена Евилин, Яницька Розалія Алися, Бойчук Тесія.
В. 395. Дзядик Петро, Смоленяк Павло мол.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Гоголь Петро, Раповий Володимир,* Шаршонь Олекса, Терефенько Юрій, Рапала Анастасія, Рапавий Йосиф.
В. 9. Пелех Іван, Пелех Анна.
В. 10. Хвалик Фема, Хвалик Семен.
В. 20. Білоус Атаназій, Семен Анна, Семен Микола,* Стефанська Павлина, Ченко Анастасія, Стефанський Пилип.
В. 22. Шпак Анна.
В. 30. Пініга Ольга.
В. 31. Майкович Анна 2, Корстантів Іван, Майкович Олекса, Скринковська Анна, Скринковський Іван.
В. 57. Сліш Юлія.
В. 58. Гасюк Тетяна.
В. 61. Урішак Анна.
В. 62. Крецуль Олекса.*
В. 75. Нагорняк Марія, Нагорняк Іван.
В. 78. Вавращко Франко,* Вавращко Цецеля, Бончак Андрій, Целеп Андрій, Фіняк Яків, Клепчук Михайло, Мацик Михайло, Стерник Іван, Шайняк Михайло, Варищак Олекса.
В. 79. Мисик Марія.
В. 85. Процько Марія, Дран Фред Теодор.
В. 96. Губіцький Петро.
В. 120. Древна Василь, Древна Григорій,* Кохановська Олена, Кохановський Йосиф Геронім,* Кохановська Йосифа, Кохановський Йосиф.
В. 121. Городницький Яцко, Городницький Франка, Городницький Мирослав.*
В. 130. Степчук Петро, Тимців Лікерія, Тимців Ольга, Вікс Марія, Сірко Теодор.
В. 131. Іванів Магда.
В. 135. Лазоришин Лука.
В. 147. Михалишин Микола.
В. 167. Крохмальний Омелян.*
В. 176. Гринь Петро.
В. 187. Вічимишин Іван.
В. 203. Мацевка Іван.*
В. 221. Кобелюх Юстин.
В. 234. Скорельний Ваврик.
В. 235. Ратич Василь.*
В. 238. Галандзій Микола.
В. 240. Брунка Ксеня.
В. 242. Угрин Микола, Дубіцький Франко, Тхорик Василь.
В. 253. Шабан Григорій, Яців Марія.
В. 262. Глива Анастасія.
В. 283. Батько Стефан, Батько Анна.
В. 286. Чарній Анна.
В. 291. Лазука Михайло.
В. 292. Василишин Петро,* Любінська Ірина, Штик Олекса, Головатий Петро.*
В. 294. Левка Михайло.*
В. 298. Мак Анна.
В. 300. Липка Михайло, Липка Олена.
В. 307. Карнаух Онисим, Карнаух Анна.
В. 317. Шмокалюк Магдалина.
В. 358. Федорчак Софія.
В. 365. Бойка Анна, Бойка Ева М., Бойка Павло, Мичак Кость, Мичак Марія, Загібайло Іван.*
В. 367. Попович Микола, Попович Пелагія, Рудий Терефон.
В. 370. Чухрей Іван.
В. 400. Біндас Станислав.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 42. Голубко Марія.
В. 45. Шулак Юстина.
В. 83. Кужан Михайло.
В. 191. Іванишин Андрій о. 2.
В. 204. Пацканик Микола.
В. 211. Профета Володимир.*
В. 311 Бендерський Михайло.*
В. 348. Ворожбит Мелянія.
В. 349. Філь Антін.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 104. Ватраль Михайло.*
В. 293. Ласковецький Іван.
В. 359. Сута Яків.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 28. — 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Барна Ева, Басалига Емілія, Басалига Іван, Гіговин Йосифа, Кропивка Стефан, Піта Михайло,* Полиняк Михайло, Тирлич Нестор.
В. 7. Чісанський Олекса.*
В. 10. Погода Марія, Погода Іван, Завидняк Мілько.
В. 20. Костецька Анна.
В. 25. Грозьо Василь.*
В. 39. Бура Текля, Клачко Марія, Хомяк Анна, Клачко Яким, Меч Яків.
В. 40. Макаровський Андрій.
В. 43. Новіцький Митрофан, Романовський Іван, Романовська Марія.
В. 47. Ратушна Марія.
В. 50. Панько Іван.
В. 63. Дзюган Петро.*
В. 64. Дячишин Гарасим.
В. 68. Лемішка Едвард, Лемішка Розалія, Лемішка Тома.*
В. 71. Копена Іван,* Копена Михайло,* Копена Мілдред.
В. 75. Дедула Володимир,* Дідула Стефан, Дідула Анна, Приставш Марія.
В. 76. Ландяк Василь, Лисько Катерина, Лисько Григорій.
В. 78. Ваненчук Антін.
В. 82. Гайдук Михайло.
В. 83. Шулак Марія, Малендевич Йосиф, Кульчицький Семен.
В. 94. Козаченко Олеся, Гой Анастасія.
В. 95. Борута Юрій.
В. 102. Угрин Андрій.
В. 105. Крайник Григорій, Мацько Едвард,* Ленгезевич Антоніна.
В. 109. Щука Дорофій, Щука Василися, Щука Марія.
В. 110. Блавуцяк Катерина, Рущецька Анна.
В. 112. Микитюк Стефан.*
В. 113. Завіський Ілько.
В. 127. Стець Григорій, Боднар Леонтина, Боднар Михайло, Цьопик Володимир, Паньків Василь, Шляхетка Йосиф.
В. 135. Підкалицька Марія, Підкалицький Андрій, Терлецька Марія, Терлецький Михайло.
В. 136. Виник Іван,* Виник Чарлс.*
В. 141. Шепітка Варвара.
В. 144. Бобола Олена Марія.
В. 146. Малеско Анна.
В. 147. Саранчак Іван.
В. 149. Концевич Стефан.*
В. 152. Гладкий Ольга.
В. 154. Біліця Ева.
В. 157. Колона Антін.*
В. 161. Бахур Йосиф, Іляшат Анна, Іляшат Олена.
В. 163. Рапко Михайло,* Рапко Іван.*
В. 165. Пуціловський Стелла В.
В. 168. Кодан Михайло.*
В. 170. Рощ Рудольф.
В. 171. Вагнер Станислава, Шамович Анна, Шамович Анна.
В. 175. Григораш Микола, Григораш Сейдій, Олійник Микола Т., Паславська Йосифа, Паславський Михайло, Радецький Петро, Вазек Оксана.
В. 176. Хрущ Петро,* Бруць Михайло,* Бруць Петро,* Гинько Григорій.
В. 180. Кухар Розалія Анна, Кухар Стефан.*
В. 203. Геник Стефан,* Гумен Евген,* Луцишин Йосиф А.,* Красіцький Іван.*
В. 210. Дзюма Едвард.*
В. 214. Новосядлий Станислав.
В. 217. Луцишин Василь,* Плекан Марія.
В. 218. Недоступ Михайло,* Недоступ Адам.*
В. 223. Фешак Андрій,* Кулин Михайло.
В. 229. Хаберик Франко, Цурей Стефан, Цурей Катерина, Мияк Іван, Езак Григорій, Езак Елисавета, Савкулич Михайло,* Процик Іван.
В. 238. Боднар Олена.
В. 243. Бінав Владислав.
В. 247. Оборішко Іван.
В. 260. Книжик Анна.
В. 270. Дума Петро,* Тізьо Юрій Григорій.
В. 271. Васьович Марія, Васьович Михайло.
В. 274. Гула Михайло.*
В. 275. Добровольський Іван.
В. 278. Костянтинович Володимир,* Сатів Стефан, Сатів Марія.
В. 280. Бернович Дзійн, Бернович Михайло.*
В. 281. Іванило Василь, Марш Григорій.*
В. 288. Тульба Павло, Тульба Ева.
В. 292. Сакович Юрій.
В. 300. Кекач Настуня
В. 304. Вернаївський Семен, Вернаївська Марія.
В. 316. Івашків Анна.
В. 324. Абрамюк Онуфрій.
В. 330. Андрішин Юлія.
В. 334. Дмитрів Марія.
В. 335. Ярема Андрій.
В. 341. Кадлубіцький Роман.
В. 358. Жук Анна.
В. 361. Миськів Петро П., Вовк Василь,* Лапчак Тесія.
В. 365. Горват Марія, Горват Тесій, Камінська Магдалена, Камінський Михайло, Кащицький Іван, Малик Анна, Малик Стефан.
В. 370. Рошко Михайло.*
В. 379. Хариш Марія, Хариш Стефан, Орам Катерина.
В. 386. Щерба Андрій.
В. 389. Котик Олена.
В. 390. Ковальський Іван.
В. 393. Селинюк Сергій.
В. 395. Жилінський Евген.*
В. 400. Чвалга Франко.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 189. Базан Агафія, Іваникович Анна.
В. 203. Шалавило Вілям, Кузак Ернест, Чепак Михайло, Сірко Іван.
В. 204. Іванишин Андрій о. 2.
В. 326. Пацканик Микола.
В. 335. Дзюгаш Яків.
В. 389. Бендерський Михайло.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 104. Ватраль Михайло.*
В. 293. Ласковецький Іван.
В. 359. Сута Яків.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 28. — 1 член.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 7. Шашко Марія.
В. 70. Нагребецький Михайло.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 91. Карпа Семен.
В. 306. Мосора Ольга.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛИ:

В. 7. Мацькин Дзеймс.
В. 25. Гривнак Василь о.
В. 57. Лагуський Йосиф.
В. 125. Попадюк Анна.
В. 181. Павлишин Павло.
В. 193. Рачик Марія.
В. 239. Коцюк Михайло.
В. 365. Галайда Ілля.
В. 385. Зубрицька Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1938 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	23,260
В місяці вересні 1938 р. принято нових	240
В місяці вересні 1938 р. принято нанова	106
В місяці вересні 1938 р. принято з переступними листами	10
В місяці вересні 1938 р. принято з інших кляс обезпечення	3
В місяці вересні 1938 р. перенесено зо старого до нових родів обезпечення	1
Разом	23,620
В місяці вересні 1938 р. суспендовано	176
В місяці вересні 1938 р. відійшли з переступними листами	11
В місяці вересні 1938 р. відійшли до інших кляс	3
В місяці вересні 1938 р. перенесено зо старого до нових родів обезпечення	1
В місяці вересні 1938 р. відійшли на безплатне продовж	2
В місяці вересні 1938 р. відійшли зо зворотом в готівці	2
В місяці вересні 1938 померли	9
Разом	204
З кінцем вересня 1938 р. в У. Н. С. було дорослих членів	23,416

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	8
В клясі А.А.	на $ 500	111
В клясі В.	на $ 750	17
В клясі С.	на $1000	236
В клясі В.В.	на $1500	9
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	461
В клясі О-1000	на $1000	318
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	1,449
В клясі Р-1000	на $1000	814
В клясі Р-1500	на $1500	7
В клясі Р-2000	на $2000	4

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	917
В клясі Е-1000	на $1000	337
В клясі Е-1500	на $1500	7
В клясі Е-2000	на $2000	4

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 500	на $ 500	1,709
В клясі W-1000	на $1000	2,429
В клясі W-1500	на $1500	10
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	6
В клясі Т- 250	на $ 250	228
В клясі Т- 500	на $ 500	4,133
В клясі Т- 750	на $ 750	617
В клясі Т-1000	на $1000	9,199
В клясі Т-1500	на $1500	213
В клясі Т-2000	на $2000	57
Разом		23,416

—o—

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 2. Гребович Михайло, Гребович Іван, Гребович Йосиф.
В. 7. Келій Марія, Келій Катерина, Келій Лайля, Кондратій Богдана Петруся, Гладиш Петро.
В. 20. Труш Сильвія.
В. 29. Вареника Михайло.
В. 63. Буряк Іван мол.
В. 65. Музика Михайло.
В. 106. Лабойко Евген.
В. 123. Потоцняк Петро.
В. 124. Драбик Річард Йосиф, Драбик Пріна Анна.
В. 127. Вайда Юлія.
В. 142. Кравицький Іван, Кравицька Рета, Кравицька Варвара, Пашкович Елена, Пашкович Олена.
В. 147. Бойко Михайло.
В. 164. Роль Микола.
В. 167. Скотинська Катерина Ева, Гуменюк Славко.
В. 175. Біль Честер, Бодней Ірина О., Грабовецька Марцеля Г., Кузьма Володимир Роберт.
В. 180. Курій Марко С., Курій Ліота И.
В. 183. Дутка Катерина, Троян Віра, Троян Ольга, Троян Павло, Троян Володимир, Паславський Григорій, Паславський Рудольф, Сокирка Річард Олекса, Григораш Олена, Потурний Мирослав Э.
В. 205. Химко Вілям Петро.
В. 213. Драганчук Анастасія.
В. 217. Сокальська Марія.
В. 221. Лесюк Юстин, Лесюк Володимир.
В. 239. Кучірка Володимир 2.
В. 243. Швець Анна.
В. 271. Сиделько Анна, Сиделько Юлія.
В. 291. Гома Леонард, Брістин Річард Р., Дмитрик Геновефа, Бойко Андрій, Бойко Микола, Дмитрик Анна.
В. 292. Любінський Павло, Любінський Михайло, Любінська Ольга, Маланяк Агнеша, Кіналчук Ярослав Р., Ковальська Мілька.
В. 331. Романюк Павлина.
В. 336. Матвішин Михайло Р.
В. 357. Возьний Стефанія Арлина.
В. 361. Кіт Григорій, Кук Леона, Кіт Петруся, Меник Станислава.
В. 379. Шкварек Роланд Вілям.
В. 391. Бандрофчак Джеймс Давид, Бойчук Петро.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 11. Пустельник Розалія.
В. 20. Семен Розалія, Семен Юлія, Стефанський Йосиф, Стефанський Данило.
В. 82. Ільків Марія, Ільків Юлія.
В. 85. Подоляк Параска, Подоляк Теодор, Подоляк Марія, Подоляк Анна.
В. 94. Климчук Едвард.
В. 120. Кохановський Вілям, Кохановський Людвіґ, Кохановський Василь, Деревня Генько, Древна Володимир.
В. 167. Крохмалька Елена.
В. 242. Угрин Стефан, Угрин Ольга, Угрин Марія, Угрин Олена, Угрин Михайло.
В. 260. Рутинська Юлія.
В. 291. Оленик Дорота.
В. 292. Головата Бронислава.
В. 317. Шмокалюк Анастасія, Шмокалюк Олекса.
В. 367. Рудий Річард.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 191. Іванишин Олена, Грубеняк Юрій мол.
В. 260. Будованець Олена.
В. 380. Макар Софія, Макар Петро, Макар Стефанія.
В. 398. Олешко Іванна, Олешко Е. Стефанія.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 204. Гутак Яків 3.
В. 248. Коваль Павло, Коваль Михайло.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 10. Погода Текля, Погода Тадеуш, Погода Ольга, Погода Олена, Погода Емілія, Погода Олекса.
В. 20. Геник Юрій, Геник Дзейн, Геник Евгена, Геник Глорія, Геник Елисавета.
В. 36. Довгун Сузанна.
В. 43. Новіцький Катерина, Бастян Іван.
В. 49. Ласюк Надя В.
В. 62. Горбата Розалія.
В. 75. Присташ Анна.
В. 88. Мур Андрій мол.
В. 102. Угрин Олекса Д., Угрин Олена Е.
В. 105. Шийка Михайло 2.
В. 146. Малеско Володимир, Малеско Мілтон, Малеско Ольга.
В. 151. Потилицький Іван, Потилицька Анна, Потилицька Марія.
В. 163. Рапко Михайло.
В. 171. Вагер Кароліна.
В. 175. Братусь Ольга, Процишин Ольга, Процишин Марія, Журавська Олена, Журавська Ріта.
В. 180. Кухар Микола.
В. 197. Коробій Анна, Коробій Розалія.
В. 217. Лучишин Катерина, Шкапій Михайло, Шкапій Марія.
В. 238. Боднар Ольга 4.
В. 243. Біналь Едвард, Біналь Владислав, Сас Григорій, Сас Розалія, Сас Христина, Сас Ярина.
В. 270. Дума Параск.
В. 271. Васович Катерина.
В. 275. Добровольський Петро, Добровольська Ольга, Добровольська Геня.
В. 280. Бернович Джеймс Михайло, Бернович Дона Рей.
В. 291. Кушнір Юліянна, Кушнір Стефанія, Кублик Глорія Н., Бобко Едвард, Гай Марія А.
В. 361. Миськів Марія.
В. 365. Камінська Марія, Малик Федор, Малик Анна.
В. 370. Вітенко Анна, Вітенко Семен, Вітенко Ольга.
В. 383. Клюс Марія.
В. 386. Щерба Іван, Щерба Павло, Щерба Ірина.
В. 390. Хуйняк Марта.
В. 394. Забродська Зеновія, Забродський Ярослав, Янчевський Джеймс, Янчевська Франка.
В. 400. Чвальга Ігнатій, Чвальга Вікторія Ел., Чвальга Йосифа, Чвальга Франко.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 204. Грубеняк Юрій мол., Іванишин Олена.
В. 259. Олешко Іванна, Олешко Е. Стефанія.
В. 291. Оленик Дорота.
В. 336. Будованець Олена.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 1. Куляnда Катерина.
В. 2. Воргач Юліянна.
В. 5. Бурдига Стефанія.
В. 9. Сулима Марта.
В. 11. Балагуш Марта, Рудий Марія, Сущак Володимир, Пустельник Розалія.
В. 20. Дмитришин Михайло, Годяк Елисавета.
В. 21. Коцан Петро, Садовець Василь.
В. 24. Магун Марія.
В. 28. Васильчук Софія, Чуба Стефан, Давид Станислав, Драгущак Стефан, Захарюк Іван.
В. 30. Пінята Анна, Косцельник Павло.
В. 33. Білас Мирослав, Кметик Володимир.
В. 44. Мичуда Омелян, Демчук Ярослав.
В. 45. Шмонда Василь.
В. 56. Гелак Юліян, Фрей Іван, Шелева Анна, Дуткевич Іван.
В. 70. Чайка Павло.
В. 80. Кобіта Анастасія, Грицак Евдокія, Дутчак Анна.
В. 85. Шараварко Е. Іван.
В. 86. Березінська Ольга, Майк Емілія.
В. 89. Тимусь Катерина.
В. 91. Хас Олена, Любка Розалія.
В. 96. Возімок Анна, Василик Анна.
В. 102. Федик Володимир, Стойко Анна.
В. 104. Кузьма Стефан.
В. 114. Пахолець Павлина.
В. 121. Свереджк Анна.
В. 127. Вайда Параскевія.
В. 132. Бохенко Емілія, Маршалек Стефан, Сова Ілько, Волос Катерина.
В. 135. Фондачин Тереса.
В. 136. Крупа Іван.
В. 140. Маркевич Марія.
В. 141. Дасько Марія.
В. 142. Лабунський Стефан.
В. 144. Федицький Михайло.
В. 147. Лос Софія, Гуменюк Павло, Ярема Михайло, Шабат Юлія, Ценькі Володимир.
В. 155. Чумер Франя.
В. 159. Ремез Розалія, Камінська Марія, Амброзій Анна.
В. 172. Мороз Василь.
В. 182. Мацюпа Григорій.
В. 191. Дзиндзеристий Стефан, Заяць Марія.
В. 201. Тенетило Сенько.
В. 214. Зелісько Ольга.
В. 217. Бінашевський Павло.
В. 219. Новак Юлія, Труш Василь, Дорошенко Ольга, Мудровський Стефан.
В. 221. Іванків Стефан, Мацюк Василь, Пилипів Стефан, Савка Анна, Шиян Дмитро.
В. 230. Гарасимів Василь, Гнатишак Ольга.
В. 232. Пандрак Олена.
В. 237. Стецік Іван, Шпір Олена, Куриця Григорій, Матис Софія.
В. 248. Пик Анастасія.
В. 251. Третяк Катерина, Бліщ Мирон, Сірохман Катерина.
В. 267. Теслюк Павло.
В. 270. Ленчук Іван, Пігура Параскевія, Світницький Петро.
В. 276. Пішка Марія, Біла Олена, Баландят Олена.
В. 278. Головатий Іван.
В. 282. Танасишин Теодор.
В. 301. Медзяк Андрій, Семенюк Василь.
В. 338. Опар Марія, Грицько Іван, Коник Михайло.
В. 364. Лалюк Олекса, Левіцька Анна.
В. 375. Корнай Іван.
В. 388. Михальцевич Ольга, Коваль Мирослав, Верещак Петро, Лебіщак Петро.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 204. Гутак Яків 3.
В. 248. Коваль Павло, Коваль Михайло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ ГОТІВКИ:

В. 43. Коваль Тома.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1938 р. було в У. Н. Союзі дітей членів	8,190
В місяці вересні 1938 р. принято нових	76
В місяці вересні 1938 р. принято наново	29
В місяці вересні 1938 р. принято з переступними листами	8
В місяці вересні 1938 р. принято з інших кляс	5
Разом	8,308
В місяці вересні 1938 р. суспендовано	90
В місяці вересні 1938 р. відійшли з переступними листами	6
В місяці вересні 1938 р. відійшли до старших членів УНС.	114
В місяці вересні 1938 р. відійшли до інших кляс	3
В місяці вересні 1938 р. відійшли зо зворотом в готівці	1
Разом	214
З кінцем вересня 1938 р. в У. Н. С. було дітей членів	8,094

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-шій за 25 ц. місячної вкладки	5,563
В клясі 2-гій за 50 ц. місячної вкладки	1,752
В клясі 3-тій за 50 ц. місячної вкладки	779
Разом	8,094
З кінцем вересня 1938 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	31,510

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за вересень 1938 р. суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як те постановляє статут організації; інакше вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж вересня 1938 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. рек. секретар.

З ДНЯ

ПОЛЯКИ ДІСТАНУТЬ ЗА ЦЕ КОЛИСЬ НАЛЕЖНУ ЗАПЛАТУ.

Міжнародні події в Європі в останніх тижнях розвинулись так, що маленький клаптик української землі, Закарпатська Україна, готов здобути собі право на самостійне національне життя. Радісна це хвиля і кожний чесний українець з глибини душі засилає бажання нашим братам закарпатцям повного успіху. Також за своєю спроможністю старається чимнебудь їм помогти.

Та ми бачимо, що на перешкоді до самостійного життя навіть тої малої частинки української землі є ніхто інший, тільки жорстока, ненаситна Польща. Та сама жорстока Польща, яка двацять літ тому жебрала ласки в сильних держав і, скулившися в десять погибелей та скривившись по жебрачому, старалась викликати в сильних держав милосердя. „Дивіть, яка я бідна, придавлена! Поможіть мені відзискати мою самостійність", жебрала Польща. І змилосердилися сильні держави і помогли їй відзискати самостійність.

А ТЕПЕР?

Та як тільки та ненаситна потвора набрала сили, давай зо скаженою люттю давити інших, в першій мірі українців. А нині, коли нещасному й віками прибитому Закарпаттю зачинає присвічувати у вікно сонце, — диви: жорстокий ненаситний польський „смок" старається перешкодити тому і хоче силою прилучити те нещасне Закарпаття назад до його віковічного, теж жорстокого ворога, Мадярщини.

Ненажерна Польща зчиняла вереск на цілий світ за своїми тешинськими поляками, яких начисляють самі поляки лише 80,000. А в той сам час відмовляє всякого права 700,000 закарпатських українців і старається силою віддати їх іншому катові в руки. Польща відмовляє закарпатським українцям права навіть на голосування, бо, ануж вони будуть голосувати проти Мадярщини. А урядова „Газета Польска" про Закарпаття пише, що „той нарід у переважаючій більшості не дозрів іще до висказування своєї правдивої свідомої волі. Вислід плебісциту на тім терені буде залежати від багатьох річей: від того, хто ним буде керувати, хто кине більш демагогічні гасла, вкінці, хто кине на це більше грошей. Тому плебісцит буде тільки пустою формальністю, яка не дасть правдивого образу". Супроти цього, заключає та польська урядова газета, треба віддати Закарпаття Мадярщині без плебісциту.

ЧОМУ ЦЬОГО ХОЧЕ ПОЛЬЩА?

Вкупі з тим польська преса настільки цинічна, що не скривається з причинами, чому Польща хоче віддати Закарпаття мадярам. Вона прс те говорить, що боїться, що на цім вільнім клаптику української землі готові українці виплекувати ріжнородні українські національні цінності, які будуть промінювати н: лише на само Закарпаття, але й на всі українські землі. А Польща знає, що вона має чимало накраденого українського майна. Вона має поверх сім мільйонів українців, яких давить гірш від колишніх татар.

Отож, щоб не лишити ні найменшого клаптика української вільної землі, Польща так побивається, щоб Закарпаття віддати мадярам. А під мадярами всякий розвиток українського життя буде також здавлений, як і під Польщею. Ось нащо їм потрібно „спільних границь".

НАУЧКА ДЛЯ ГРУПИ У. Н. Р.

Серед українців, головно серед виходців з Великої України, знаходиться така група, що зветься „Уряд Української Народньої Республики", чи коротко „У. Н. Р." Головою тої групи є Андрій Лівицький. Дехто говорить, що в тій групі попри звичайних „жолубярів" є також і чесні люди, але вони помилково вірять, що Польща таки колись поможе українцям відзискати їхню державу. Та група думає, що ні один великий нарід не відзискав усіх своїх земель нараз, тому й українці не повинні до того змагати. Правда, Польща гнобить західні землі, але у відношенні до Великої України вона ставиться прихильно і колись таки поможе їй висвободитися — кажуть уенерівці.

Зрозуміло, що така політика є помилкова. Навіть гірше: вона крайньо нерозумна. Бо коли зараз по війні міг іще дехто дуритися „приятельством" Польщі, то тепер, по довгих роках тяжкого досвіду, лиш несовісна людина ще може дурити себе надіями на міч Польщі. Коли Польща боїться малого Закарпаття, з пів мільйоном українських мешканців, то який страх вона мусить мати деерд 35 мільонами українців, що живуть у Великій Україні!

Час тій групі У. Н. Р. прозріти і зрозуміти, що Польща ніколи не була українським приятелем і ніколи не буде. Вона, поруч з Москвою, є нашим найстрашнішим ворогом, якого нам треба всіми силами поборювати. Поляки це нарід жорстокий, захланний, немилосерний. Він має „морес" тільки перед силою. Ми мусимо показати йому ту силу.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

Віче в справі Закарпаття.

Заходами злучених товариств у Геркімері 5-го жовтня ц. р. відбулися загальні збори українців у Геркімері, на котрих ухвалено запротестувати проти гноблення закарпатських Українців чеською владою на проти прилучування Закарпаття до Мадярщини, домаганням плебісциту і незалежности для Закарпатської України. Збори відбулися в Укр. Нар. Домі. Проводив зборами п. Іван Луцишин. Реферував і відчитав резолюції о. Іван Шнурер.

Протест переслано телеграфічно до урядів Злучених Держав, Англії, Франції, Німеччини й Італії.

Віче проти ляцького терору.

Дня 9-го жовтня ц. р. відбулося в Укр. Нар. Домі віче, на якім ухвалено резолюції протесту проти ляцького терору на українських землях, а особливо проти нищення укр. прав. церков на Холмщині і Підляшші. Проводив вічем п. Демян Мерена. Говорив о. Іван Шнурер.

Резолюції, які підписали урядники пятьох товариств при публичнім нотарі, переслано до урядів Злучених Держав, Англії, Франції, Німеччини й Італії.

Американська місцева преса помістила про ці протести прихильні новинки.

— Чи вірите в мандрівку душ?

— Так. Я, приміром, був колись ослом.

— Коли то було?

— А тоді, коли я вам позичив 100 долярів.

„ВЕЛИКА БЕРТА"

В журналі „Revue Belge" поміщені цікаві і невідомі досі подробиці про німецьку важку гармату, звану „Великою Бертою", яка підчас світової війни обстрілювала Париж.

„Велика Берта" — це продукт фабрики Крупа. Всі математичні обчислення підчас конструкції тієї гармати відбувались у великій тайні. Колиж устійнено, що Круп зможе відлити сталь, яка видержить тиснення 3,500 кг. на квадратовий центиметер, повідомлено про проєкт Людендорфа.

Першу гармату викінчено при кінці 1917 року. Її дуло було довге 112 стіп і висувалось понад вершки найвищих дерев, між якими гармату укрили.

Віддаль між місцем, де стояла „Велика Берта", і Парижем було 75 миль. Коли все було приготоване, хтось зацікавився тим, як слідкуватиметься за цільністю стрільна „Берти". Рішено здатися в тому випадку на паризьку пресу, яка, певне, повідомить про бомбардування і про те, де впали стрільна.

Другою, дуже важною справою було те, щоб унеможливити французьким артилеристам віднайти по вистрілі становище „Берти". Тому рішено, що в моменті вистрілу „Берти" німецька тяжка артилерія теж зачне водночас стріляти.

Перший вистріл з „Берти" відбувся 23. березня 1918 р. В год. 7:15 рано страшливий гук потряс всею околицею. Кожний новий вистріл наступав що 15 мінут. День був замрячений, але як тільки випогодилося, появилися французькі бальони, з яких обсерватори старалися віднайти становище нової невідомої ще гармати.

Бомбардування припинено й обслуга „Великої Берти" стала нетерпляче ждати на вістки з генерального штабу, який повинен був довідатися з французьких газет про результати.

Наступного дня повідомлено, що стрільна впали на передмістя Парижа. Цілий відділ, що обслугував гармату, зібрався в землянці команданта, де були подані чарки з шампаном. Але ледви присутні крикнули „ура", як біля самої землянки розірвалося тяжке французьке стрільно. За мінуту впало друге ще ближче. Не було сумніву, що французи викрили місце, звідки стріляла „Велика Берта". Цей факт сильно охолодив запал і радість німців.

В тому часі відбувався останній більший німецький наступ під проводом Людендорфа й артилеристи стали приготовлятися до того, щоби перетягнути „Берту" в околиці Ама, звідкіля лекше можна було обстрілювати Париж. За кілька днів дійсно прийшов такого роду наказ і знову почато бомбардування Парижа „Великою Бертою".

Але в середині літа ситуація на французькім фронті так погіршилася для німців, що треба було думати про те, яким чином забрати „Берту", що стояла тоді у Шато Тіері. Кілька днів пізніше прийшов наказ відвезти „Велику Берту" в запілля німецької армії. Виконати цей наказ було досить важко, бо до розпорядимости був тільки один шлях, завалений відступаючою армією.

„Берту" врятовано, але годі було навіть думати про те, щоб можна було з неї стріляти. Фронт тріщав на цілій довжині і ніхто не міг сказати, як виглядатиме ситуація завтра. Тому рішено відвезти „Берту" до Німеччини і, лишивши її там, ждати кращих днів. Але вони вже ніколи не прийшли. „Велика Берта" певне опиниласяб у руках французів, як би її німці не знищили. Вони розібрали ще своєчасно всі її складові частини і відіслали до фабрики Крупа, де їх негайно перетоплено.

Хто на малім пристає — той вкінці не має нічого.

Письменні можуть женитися з матримоніяльного оголошення — анальфабети лише з любови.

Щасливе подружжя є те, де одна половина хропе, а друга не чує.

Вершок відпорности: сидіти на шпильках і пчихати.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА

на 7-мій вулиці, на розі 3-тої Евеній в Ню Йорку

подає до відома всім громадянам міста Ню Йорку та околиці, що

МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

котрі були в них зачались **в неділю, 9-го жовтня, будуть продовжуватись аж до 23-го жовтня 1938.**

Богослуження в неділі в годині 10-тій рано і в 7-мій вечором, а в будні дні в годині 7:30 вечором.

Головну участь в проповідях візьме проповідник зо Скрентону, Па., **С. Матвіїв.**

Просять усіх, без ріжниці народности та віроісповідання, прийти та послухати слова Божого, хору та церковну оркестру.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У пятницю, 14. жовтня 1938 р., помер по тяжкій недузі в Елизабеті, Н. Дж., член тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу,

СТЕПАН ФУРТАС.

Покійник родився в селі Псари, повіт Рогатин, Галичина. При смерті мав 53 роки. Осиротив пятеро дітей, бо мама померла в 1931 р. Всі діти є членами У. Н. Союзу.

Похорон його відбудеться у вівторок, 18. жовтня, в 9. годині рано, з дому жалоби, 154 Перша вулиця, Елизабетпорт, Н. Дж.

Всі члени тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. С., мають прибути до У. Н. Дому, 212-214 вул. Фултон, Елизабет, Н. Дж., точно в год. 8. раню, звідки вирушимо до дому жалоби, а потім до церкви св. Володимира.

Степан Могила, секр.

У пятницю, 14. жовтня, помер в Арверні, на Лонґ Айленді, довголітній член У. Н. Союзу й відділу 261. У. Н. Союзу

ЙОСИФ КУЖДА.

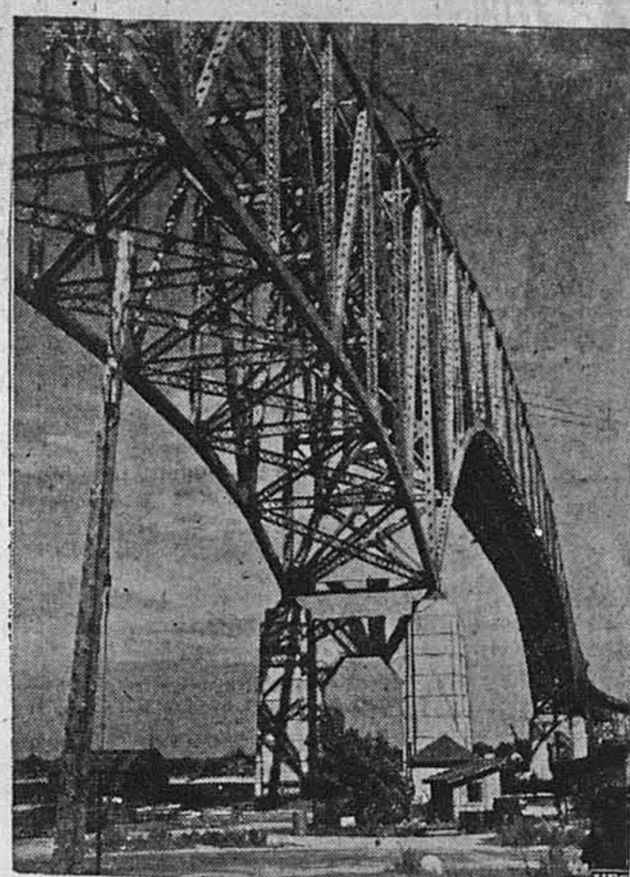
Покійник родився в 1880. році й при смерті мав 53 літ. До У. Н. Союзу приступив у 1915. році.

Оставив жінку й 5 дітей.

Похорон відбудеться в понеділок, 17. жовтня, з дому жалоби, 7214 Амстел Булвард, в Арверн, Лонґ Айленд.

Земля Йому пером.

Василь Дмитрів, секр.

НОВИЙ МІСТ.

Між містом Порт Гюрон, у стейті Мішіґен, та містом Сарнія, у провінції Онтаріо, виставлено величавий міст, що його недавно відкрито врочисто для комунікації. Будова таких мостів затісняє звязки між Канадою й Злученими Державами.

ЧОРТІВ МІСТ

І ви таки кажете, що нема таких місць, де щось переходить? Ех, видно, що ви ще молода людина, яка мало жила й мало бачила. Але послухайте мене дурного, що я вам розкажу.

Знаете, що я граю на скрипці; не так по вченому з нот, але от так собі з вуха і з памяти. Колись грав я по весіллях — ціла округа знала мене. Як гриходять — бувало — мясниці, то я все поза хатою: від села до села, з весілля на весілля.

Раз якось приїхали по мене з Топоровець. Багачі на цілу губу! Погодилися ми, взяв я двох цимбалістів, другого скрипака, басістого, бубністого та й їдемо. Цілу дорогу ріжемо маршів, аж луна йде по полях — а то було по Петрі.

Як нам поводилося на тім весіллю, не буду вам розказувати. Пять днів і пять ночей грали ми без перерви. Тай було при чім грати: горівка зперед нас не виходила, солонини з сиром могли їсти, скільки хотіли, а гроші від гостей тільки дзвонили в інструментах.

Але всьому є кінець на світі. Скінчився й наш празник. Заплатив нам багач, ще й могорич дав добрий і по два колачі на дорогу. Взяв я колачі в торбу, скрипку під паху тай кличу своїх кумпанів. А вони не хотять іти.

„Пізно вже — кажуть — переспимо тут, а рано підемо. Моторошно в ночі йти, а ще треба би переходити попри чортів міст...“

То я піду сам, — кажу — коли ви такі боягузи й лінюхи. Завтра треба буде йти жито робити, бо певно перестигло.

Попрощався я тай іду. Нічка вам така, як золото: місяць, зорі, чумацька дорога, тихо, хоч мак сій. Дихаю я повними грудьми та аж лекше мені на голову, хоч в ухах шумить, бо добре таки почастував нас господар на кінець. Но, тай пять днів і пять ночей не цуралися ми чарки.

Але нічка робить своє. Взяв я скрипку, потягнув смичком та й заграв собі такої веселої, аж зорі зачали підскакувати весільної і місяць усміхнувся. Йду я та граю та ще й приспівую — аж дивлюся, а я вже й до рідного села доходжу. Ось і чортів міст. Пригадались мені всі перекази про той міст і про те, що там усе переходить якийсь панок.

Але що я буду лякатися — думаю — панок то панок, а я собі музикант, що він мені зробить?

Заграв я ще скочнішої та й іду. Тільки ступив я на міст, а зпід моста гульк щось чорне та й на міст проти мене.

„Добрий вечір, вам!“ — каже.

„Добрий вечір!“ — відповідаю, а сам придивляюся до нього. Дійсно, панок нічого собі. На голові капелюх, ніби баняк, круглий та високий; а сурдут на панові зпереду куций, а ззаду висять два довгі хвости.

„То ви музикант будете, значить“ — каже він мені.

„Ну, так!“ — відповідаю.

„А не пішли би ви зо мною до оцеї коршми при дорозі і заграли нам трохи? Випємо, ще й грощей зберете від гостей“.

„Чому ні!“ — кажу.

Пішов панок передом, а я за ним. Так зайшли ми до тої коршми, що то стояла колись зараз за мостом при дорозі. Тепер уже тільки місце по ній заросле кропивою.

Входимо туди, а там рух! Гостей повна коршма: парубки, дівки, ґазди, а всі пють та співають.

„А, гей, панове товариство! — крикнув від порога мій панок — ось маємо музиканта, заграє нам до танцю, а ви скиньте йому по срібному за його труд“.

„Гура, танцюємо!“—закричали всі, та такими голосами, аж мені волосся стало дубом.

Сів я собі у кутку тай давай дрібушки. Граю — самі пальці перебирають, самий смичок бігає по струнах. А мої гості в танець, та присюди, та до стелі скачуть, та підківками вибивають, аж тріски з підлоги летять. Рух, крики, співи, горівка ведрами ллеться, а в мою скрипку гроші не містяться.

Ось маю щастя! — думаю — та тут зароблю кілька соток за одну ніч! —А гості гуляють, як чорти. Мій панок уже й баняка зняв з голови та так крутиться, що тільки два хвости від його куцого мантиля мигають у повітрі.

Перестав я, щоб трохи відідхнути. Мої гості до шинквасу, пють збанками мід, горівку та віватують, аж вікна дзвонять. Приніс і мені мій панок кухоль солодкого меду, а якась чорнява красуня ще й паляницю дає, щоб закусити. Їм я і пю я, а вона ластиться біля мене:

„Ай, полубчику ти; ай, козаче мій чорнобровий, як ти гарно граєш, як ти перебираєш“...

Та й сіла мені на коліна.

„Тьфу, — думаю, — хорони мене, Боже, жонатого від гріха. Але бестія таки гарна, не жаль обійняти і поцілувати...

Тільки хотів я пригорнути мою чорняву красуню, коли чую, запіяв три рази когут...

Боже, як не заворушиться в коршмі. Дивлюся я, а в мого панка не баняк на голові, а два ріжки, а на ногах не лякерки, а копита, а ззаду довгий коровячий хвіст. Дивлюся, а в коршмі ані одного парубка, ні дівки, тільки самі якісь бородаті та рогаті сотворіння, ще й з копитами...

Кинулися всі до вікна, притиснули мене в куті, гепнуло щось мене по голові і я втратив память...

— — — — — — — —

Коли я рано пробудився, то в першій хвилині не знав, де я є. Аж по хвилині побачив, що лежу під мостом у болоті, скрипка біля мене поломана, а в ній повно кінського гною і всякої нечистоти, з грошей ні сліду. Замісць вродливої чорнявки обіймав я гнилий пень старої верби.

І кажіть мені тепер, що нема чортів, котрі в деяких місцях переходять ночами хрещений народ.

Копер.

ТЕПЕР УЖЕ НІМЕЦЬКА ТЕРИТОРІЯ.

Як по всякій переміні влади, так і в судетських краях, забраних від Чехословаччини, перемінюється багато назв. На світлині молодий німець, знявши вивіску з іменем вулиці, прибиває до дому нову вивіску. На старій вивісці був напис, що це вулиця Масарика; на новій, що це вулиця Гітлера.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС.

Праця 238 відділу У. Н. С.

Всі мусимо признати, що збільшувати Союзові ряди новими членами це головна підстава існування нашої організації та українського імени, тут на чужині. Бо без нових членів, а зокрема молоді, ніяка організація не може відповідно розвиватися.

Саме наш 238 відділ У. Н. Союзу має кількох працьовитих членів, котрі дорожать українським імям і своєю організацією. Серед тих працьовитих членів займає перше місце наш щирий, народній працівник, теперішній головний радний У. Н. Союзу, Н. Давискиба. По короткій, але щирій праці наші громадяни зрозуміли клич свій до свого й переконалися, що найліпша і найдешевша асекураційна організація є своя і нею є У. Н. Союз.

Хоч наш відділ виказався зо своєї праці так, як іще ніколи передтим, бо майже подвоївся членами, з котрих більша частина тут родженої молоді, то ми на цім не перестаємо, а продовжуємо далі свою працю.

Думаю тим за відповідне пригадати відділовим урядникам і всім членам, котрі ще не сповнили свого обовязку над приєднуванням членів до У. Н. Союзу, а котрі ще можуть дорівняти підчас теперішньої осінної пори сповнити клич головних урядників У. Н. Союзу.

Тож не відкладаймо, а таки зараз зачинаймо працю, бо кличе нас усіх до того наша українська твердиня, наш У. Н. Союз.

П. Мороз.

Після зїзду шляхти заґродової солтис Петро Сас Білинський приходить на авдієнцію до воєводи. Входить до кабінету і голосно витається:

— Дзєнь добри, пане колеґо!

—Цо? Висьце зварйовалі? Які я вам колеґа?

—Як то? Адже ви казали нам на зїзді, що „шляхціц на заґродзє рувни воєводзє“.

—o—

Кельнер: Перепрошую, як вам приладити яйця?

Гість: А то все та сама ціна?

Кельнер: Так.

Гість: То дайте мені яйця на шинці.

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ. (35)

Бальзо теж побачив, що Тарзан вирвався з лапки і вдряпується на дерево. Але втеча Тарзана не цікавила Бальза з морального боку, тільки перелякала його, що Тарзан може таки втекти. А тоді Бальзові прийдеться заплатити за те головою. Тому з цілої сили він почав кричати: „Демон, демон утікає! Ловіть його!“ Та на його слова мало хто звертав увагу.

Вояки окружили трьох білих і старалися за всяку ціну їх схопити. А Бальза лишили самого змагатися з демоном. Він же заплатить за нього головою, а не вони. На них кара чекала, колиб вони випустили з рук трьох білих. Отож вони старались їх не випустити. Але й білі не піддалися без боротьби. Своїми цільними стрілами вони сіяли довкруги смерть.

Боб і Джеф боролися наче льви. Вони оба рішені були навіть віддати життя, щоб урятувати Марію. Та їх усіх доля була тісно звязана. Вони всі троє могли або вийти разом ціло, або всі пропасти. Разураз вони примірювались своїми револьверами і разураз падали дикуни трупами.

Але дикуни пустились на стратегію. В той час, як один гурт атакував білих зпереду, інший гурт почав заходити їх ззаду. Остаточно їм вдалося напасти на них ззаду і розброїти. Повязавши їх шнурами, щоб вони не повтікали та більше не боронились, дикуни почали видавати з себе окрики перемоги: „Тепер зломана сила демона! Наш божок переміг!“